საქართველოს სოციალისტ-ფედერალისტთა სარევოლიუციო პარტია № 272 ხუთშაბათი, 4 ივლისი 1918 წ. № 272

სახალხო საქმე

მთავარი კომიტეტის ორგანო

დუშეთის წინ დიდი ბრძოლაა მეამბოხეებთან — საჩხერიდან ბრბოები სრულებით გარეკეს. — დააპატიმრეს ყოფილი უფროსი კავკასიის სამხედრო ოლქისა გენერ. ფონ — რუბენაუ და სხ. — გაზეთ „კავკაზის“-ის ნაცვლად გამოვა ქართულ ენაზე „საქართველოს რესპუბლიკა“. — სომხეთის მთავრობა საბოლოოდ შესდგება ერევანში.

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 50 კაპ., უკანასკნელზე—30 კაპ., კავკასიის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტით ტექსტის წინ—1 მან., უკან—50 კაპ. ფასი სამგლოვიარო განცხადებისა ზომაზეა დამოკიდებული: 15—2 ღირს 10 მან., 20—2 ღირს 15 მან., 3 საათის შემდეგ სამგლოვიარო განცხადება მიიღება სტამბა „სახალხო საქმეში“ (ქ. თავართქილაძისეული „ნადეჟდა“) ბარონის ქუჩა, სახლი № 14 და ეღირება სამი მანეთით მეტი.

ყველა განცხადება კავკასიის გარეშე, მიიღება მხოლოდ რედაქციაში.

ხელის-მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებები მიიღება „სახალხო საქმის“ რედაქციაში და კანტორაში ყოველ-დღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან 3-მდე, ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება, დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება: ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობები.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება: ტფილისში სასახლის ქ., სარაჯიშვილის სახ. № 6.

ფოსტის ადრესი წერილებისა და ფულისათვის: Тифлисъ „Сахалхо Сакмэ“, поч. ящ. 190.

ფასი ტფილისში და პროვინციაში 40 კაპ. რკ. გზის სადგურებ 50 კაპ.

ქართველთა სამხედრო კავშირისაგან

1. ეროვნული კონცერტი

რომელიც გადიდო 30 ივნისს კათალიკოსის გარდაცვალების გამო დანიშნულია სამშაბათს ივლისის 9-ს საღამოთი სახელმწიფო თეატრში. ბილეთები დღეიდანვე იყიდება ქართულ კლუბისა და სახელმწიფო თეატრის კასებში. ვისაც ბილეთები აღებული აქვს 30 ივნისის კონცერტზე ეს ბილეთები გამოდგება 9 ივლისსაც.

2. ქართულ ჰიმნთა

წარმომადგენელთა საყურადღებოდ ქალ-ვაჟთა გუნდის გამგე ილ. აბაშიძე აცხადებს რომ ჰიმნთა წარდგენის ვადა უკვე გავიდა და დღეიდან აღარ მიიღება ახალი ჰიმნები. სულ წარდგენილია 8 ჰიმნი რომელსაც ამ მოკლე ხანში შეასრულებს სამხედრო კავშირის ქალ-ვაჟთა გუნდი საგანგებო კონცერტზე.

გაზეთი „სახალხო საქმე“ ღირს:

ერთის თვით 8 მანეთი. ნომერი ღირს პროვინციისა და ტფილისში 40 კ., რკ. გზის სადგურებზე 50 კ.

ხელისმოწერა გაზეთზე მიიღება რედაქციაში დილის 9 საათიდან 3 საათამდე, ფოსტით ასე: ტფილისი, ფოსტის ყუთი 190, „სახალხო საქმის“ რედაქციას.

სრულიად საქართველოს საკათოლიკოზო საბჭო და სასამართლო გლოვით აუწყებს ქართველ ერს, რომ ამა ივნისის 26—27-ს მამა ანტონ მარტყოფელის მონასტერში ღვთით მიიცვალა უწმინდესი და უნეტარესი კათოლიკოზ-პატრიარქი სრულიად საქართველოისა

კ ი რ ი ო ნ მე-II

მისი უწმინდესობის ნეშთი დასვენებულია ანჩისხატის ტაძარში, რომლის კარი დღე და ღამ ღიაა. ყოველ დღე დილის 8 საათზე ბრძანების წირვაა.—პანაშვიდები აგრეთვე ყოველ შუადღის 12 ს. და საღამოს 7 საათზე. დაკრძალვა კვირას, 7 მკათათვეს სიონის ტაძარში. 1218

უზომოდ დამწუხრებულნი ივანე როსტომის ძე მიქაძე და მეუღლე მისი ივდითი მახარობელის ასული და შვილები მათი ნიკოლოზ, თამარ, ნინო, გიორგი და ილენე აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ივნისის 29-ს, საღამოს 8 საათზე გარდაიცვალა პირველი ორის შვილი და უკანასკნელთა და, ძვირფასი და დაუვიწყარი

მარიამ (მარუსა) ივანეს ასული მ ი ქ ა ძ ე.

პანაშვიდი დღეს საღამოს 6 ნახევ. საათზე არამიანცის სახელობის საავადმყოფოს სამლოცველოში, საიდანაც ოთხშაბათს, ივლისის 3-ს გამოსვენებულ იქმნება საღამოს 6 საათზე საკუთარ სახლში (კაბგეროვის ქუჩა, № 17). იქვე პანაშვიდი გამოსვენება ხუთშაბათს, ივლისის 4-ს სახლიდან წმ. მარინეს ეკლესიაში დილის 9 ნახ. საათზე. დაკრძალვა იმავე დღეს პეტრე პავლეს სასაფლაოზე. 694

ნინო ფარემუზის ასული, ალექსანდრე, თამარ და მიკა დავითის ძე და ასულნი ნაცვლიშვილები გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ პირველი ძვირფასი მეუღლისას, მეორე, მესამე და მეოთხე მამისა

დავით (ქარუმა) უარამანის ძე ნაცვლიშვილის

გარდაცვალებას, რომელიც მოხდა 29 თიბათვეს სოფელ მაღაროში. პანაშვიდები ყოველ დღე. დაკრძალვა იქვე 4 ივლისს საგვარეულო ეკლესიაში. 701

ტფილისის მაზრის აღმასრულებელ კომიტეტის პრეზიდიუმი,

ამით აცხადებს, რომ ტექნიკური მხარეების დაბრკოლების გამო საერობო არჩევნები, რომელიც დანიშნული იყო ივლისის 7-ს, გადაიდო 14 ივლისისათვის.

ტფ. მაზრის აღმასრ. კომიტეტის პრეზიდიუმი. 706

„ახალი საკრებულო“ გადავიდა საზაფხულო ბინაზე

დღეს სინემატოგრაფია

ფრიად საინტერესო პროგრამით. წევრები და კანდიდატები საზოგადო წესით. 1209

აგარაკი წაღვერში

მაქვს პატივი ვაცნობო პატივცემულ საზოგადოებას, რომ წაღვერში ავიღე ცნობილი აგარაკი ქ-ნ მღებროვისა, რომელიც მდებარეობს საუკეთესო ადგილას.

პანსიონში არის სასადილო, პიანინო, ცივი წყაროს წყალი. შეიძლება სრული პანსიონიც და აგრეთვე მარტო ოთახის დაქირავებაც.

დაწვრილებით ცნობები, წაღვერი იოს. ა. კიკნაძეს.

ტფილისი ზემმელის აფთიაქის მოიჯარადრე მიხ. ჩხეიძესთან ტელ. 6—28

ექიმთა და ავადმყოფთა საყურადღებოდ

რადგანაც საზღვარ-გარეთულ „კლინ“, „გესსნერ“ და „კლაფე“-ს და სხვა ფირმებიდან აღარავითარი კან ქვეშ შესაშხაპუნებელი პრეპარატები არ მოგვდის; ჩვენი ლაბორატორია კისრულობს ყოველ გვარი შესაშხაპუნელი წამლების ამპულებში დამზადებას. ზემმელის აფთიაქის და ლაბორატორიის გამგე პროვიზორი მიხ. ჩხეიძე. 631

ამხანაგების საყურადღებოდ

ბათომის პარტიზანული პოლკის ტრიბუნალი მოუწოდებს ქალაქელ და სოფლელ ამხანაგებს ჩაეწერონ ამ პოლკში. ჩაწერა შეუძლია ყველას 19 წლიდან 23-მდე, ე. ი. იმათ, რომელთაც ეხება მობილიზაცია და აგრეთვე მოხალისედ 23 წელზე ზევით. პირობები და მდგომარეობა ისეთია, როგორც ჩვეულებრივ რეგულიარულ პოლკში. (ჯარის-კაცებს ჯამაგირი ეძლევა თვიში 35 მანეთი, საჭმელ-სასმელი და ტანისამოსი; ოფიცრებიც საერთო პირობებში). დაწვრილებით გაგება ცნობებისა შეიძლება ტფილისში სოციალისტ-ფედერალისტთა მთავარ ბიუროში, ლორის-მელიქოვის ქ. № 1. და ბორჯომში პოლკის შტაბში ქალთა სასწავლებლის შენობაში (ნაბერეჟნაია ქ.) პოლკის ტრიბუნალი.

ტფილისი. 1918 წ. ივლისი 4.

ბოლშევიკები. დუშეთში მომხდარ ამბებს თანდათან ფარდა ეხდება. როგორც ჩანს, დუშეთის აჯანყება ტფილისში მოწყობილა ბოლშევიკების კომიტეტის მიერ. „ბორბა“-ში დაბეჭდილია ძალიან საინტერესო წერილი პორუჩიკის ხაჩატუროვისა, რომელიც სახალხო გვარდიელებმა დუშეთის მაზრაში დააპატიმრეს. როგორც ამ წერილიდან ჩანს, ვიღაც იაგუბიანცს გაუგზავნია ხაჩატუროვი დუშეთის მაზრაში გლეხების ასაჯანყებლად. საერთოდ აჯანყებულებს კი ხელმძღვანელობდა ბოლშევიკების კომიტეტი. აჯანყებულებისთვის უგზავნიათ ტფილისიდან იარაღიც. კი საიდან და როგორ შეიძინა ბოლშევიკების კომიტეტმა იარაღი, ან საზოგადოდ რა წყაროებით სარგებლობს ბოლშევიკების კომიტეტი ტფილისში, ამას ალბათ გამოძიება გამოარკვევს. მაგრამ ჩვენ ამ ჟამად სულ სხვა საკითხი გვაინტერესებს. როგორც ეტყობა, მთელი ეს აჯანყება ორგანიზაციულად არის მოწყობილი; ამასთანავე ერთად აჯანყების მოწყობაში მონაწილეობას იღებენ ისეთი ელემენტები, რომლებიც ჩვენს სოფელთან ორგანიულად არ არიან დაკავშირებულნი. თვით ხაჩატუროვის გაგზავნა იაგუბიანცის მიერ საქართველოს ისეთს სოფელში, სადაც ხაჩატუროვს, როგორც ქართულ ენის არ მცოდნეს, „ინსტრუქტორობა“ უნდა გაეწია, ჩვენ გვაფიქრებინებს, რომ დუშეთის აჯანყება მოწყობილია საქართველოს ისეთი მტრების მიერ, რომელთაც არაფერი საერთო არა აქვთ რევოლიუციასა და დემოკრატიასთან და რომელთა ერთად-ერთი მიზანიც არის დამხობა საქართველოს დამოუკიდებლობისა.

ტფილისში ბლომად არიან თავმოყრილნი რევოლიუციით დაჯახულნი მოხელენი თვითმპყრობელობისა; ტფილისში ბლომად არიან თავმოყრილნი ისეთები, რომელნიც ვერ შეურიგებიან გაბატონებული ერის მდგომარეობის დაკარგვას. არიან ისეთებიც, რომლებიც შურით შესცქერიან საქართველოს შესაძლებელ თავისუფლების აღდგენას. და აი, ყველა ეს ჭრელი მასსა, ჟანდარმებიდან დაწყებული რუსის ან სომხის შოვინისტებით გათავებული,—ერთის ფიქრითა და ზრახვით არიან გატაცებულნი, წყალი აამღვრიონ, რათა საქართველომ ვერ შესძლოს სახელმწიფოს შექმნა, ვერ შესძლოს თავისი სახელმწიფოებრივი პოზიციების გამაგრება, დაინგრეს და ამ ნანგრევებზე თავიანთი ბედი ააშენონ საქართველოს მტრებმა და პოლიტიკურმა ავანტიურისტებმა.

მთავრობის თავმჯდომარემ—ნოე ჟორდანიამ ეროვნულ საბჭოს სხდომაზე განაცხადა, რომ გამოძიებამ ბევრს საყურადღებო საქმეს მიაგნო. როდესაც გამოძიება დასრულდება, მაშინ ფართო საზოგადოებაც დაინახავს, რანაირი ჯურის ხალხი იღებდა მონაწილეობას ამ შეთქმულობაში და როგორ გააბრიყვეს ჩვენი ხალხი თვითმპყრობელობის ყოფილმა მსახურებმა და ბოლშევიკების ქურქში გახვეულმა რუსისა და სომხების შოვინისტებმა.

გაივლის კიდევ ცოტა ხანი და დუშეთის აჯანყების ისტორიას ფარდა აეხდება. ისიც კი, ვისაც ღლემდის ნდობა ჰქონდა ბოლშევიკებისადმი, ეხლა დარწმუნდება რომ ჩვენში ბოლშევიზმის მასაზრდოებელი ელემენტია ქართველი ხალხის მოსისხლე მტერი; მალე ყველა გაიგებს, რომ ქართველი ხალხი ბევრგან შეცდომაში შეჰყავთ ისეთს ვაჟბატონებს, რომლებსაც ხალხის ბედნიერება კი არა აქვთ დასახული მიზნად, არამედ მისი გაუბედურება და სისხლის მორევში ჩახრჩობა.

ჟანდარმერიის თანამშრომლებმა ძალიან კარგად იციან, რომ საქართველოს დასაღუპავად ყველაფერზე კარგია სამოქალაქო ომის დაწყობა, ძმათა ხოცვის გაძლიერება. მათაც „იმპერატორის“ ძველს მეთოდებს მიმართეს და პროვოკაციის საშუალებით დაიწყეს ამბოხება, რომელმაც საუბედუროდ ჩვენი ქვეყნის უფრო ბნელ ადგილებში ფეხი მოიკიდა.

მთავრობას უკვე აქვს საშუალება შეთქმულების ბუდეს მიაგნოს და სასტიკად დასაჯოს ტფილისში მოკალათებული კონტრ-რევოლიუციონერები, პროვოკატორები და ქართველი ხალხის მტრები. ხალხის ფართო მასსაც მალე დაინახავს, რომ იგი პროვოკაციის მსხვერპლი გახდა და ასე ადვილად აღარ წამოეგება ანკესზე.

მთავრობაში

მთავრობამ სთხოვა შრომის მინისტრს ჩქარა შეიმუშაოს კანონპროექტი შრომის ბირჟის შესახებ.

—

სატუსაღოს ინსპექციას მისაცემად ხარჯთა და ტუსაღთა შესანახად ეძლევა 100 ათასი მანეთი.

—

ქალაქის ფულის დამამზადებელ ექსპედიციას იმ 587 ათას მანეთიდან რომელიც ხარჯთ-აღრიცხვით ეკუთვნის, გადაიდო 100 ათასი მანეთი.

—

მთავრობამ დაადგინა გაუქმდეს გაზეთი „კავკაზი“ და მის მაგიერ გამოვიდეს „საქართველოს რესპუბლიკა“. კავკაზის ყოველი კრედიტიც გადაეცეს ახალს გაზეთს.

—

გადასწყდა შესდგეს კომიტეტი საქონლის გაცვლა-გამოცვლისა კანონპროექტის დამტკიცებამდე უკანასკნელი ეროვნულ საბჭოს წარედგინა.

—

შრომის მინისტრის შემუშავებულ პროექტის მიხედვით შრომის ბირჟას მოიხდიან ყველანი განურჩევლად ეროვნებისა, ვინც კი საქართველოს რესპუბლიკაში ცხოვრობს. ჯერ შრომის ბირჟა განხორციელდება ქალაქებში და მერე სოფლებში. ამასთანავე მუშავდება პროექტი საზოგადო სამუშაოების შესაქმნელად როგორც შრომის ისე მიწათმოქმედებისა სამინისტროსთან.

—

შინაგან საქმეთა სამინისტრომ შუამდგომლობა აღძრა გადიდებულ ციხის პროცენტული გადასახადი საქონელზე, რომელიც დანიშნულია შავ ჭირთან საბრძოლველად.

—

სამინისტროს ცნობებით საქონლის შავი ჭირი მძვინვარებს ქუთაისის გუბერნიის თითქმის ყველა მაზრებში და ტფილისის ზოგიერთ მაზრებშიაც.

—

მთავრობის სხდომაზე ივლისის 2-ს სწავლა განათლების მინისტრის მოხსენებით რომ შეიქნეს ერთი მთლიანი სკოლების პრინციპი გატარდეს, მთავრობამ დაადგინა ყველა სასწავლებლები განათლების მინისტრის განკარგულებაში გადავიდეს.

სასოფლო-სამეურნეო სკოლების კითხვა განიხილება უახლოეს სხდომაზე დადგენილ იქმნა გადმოხვეწილ მასწავლებლებს ბათომის ოლქისას, ახალქალაქ-ახალციხის მაზრებისას მიეცეთ ჯამაგირი 1 აგვისტომდე. დამტკიცდა გაიხსნას განმეორებითი კურსები სახალხო სკოლების მასწავლებელთათვის.

რადიო დეპეშები

ამიერ-კავკასიის დეპეშათა სააგენტოს სარწმუნო წყაროებიდან ატყობინებენ, რომ სინამდვილეს მოკლებული ცნობები, ვითომც გერმანელები დასავლეთის ფრონტზე დამარცხებული იყვნენ. ამას ასაბუთებს რამდენიმე მოსაზრებებით.

—

დასავლეთის ფრონტზე გაცხოველებული საარტილერიო სროლა და ფრანგ ინგლისელების იერიში იყო, გერმანელებმა იგინი მოიგერიეს.

—

იტალიის მიმართულებით ადგილობრივი ბრძოლა სწარმოებს.

დუშეთ-თიანეთის მაზრებში.

დუშეთის და თიანეთის მაზრაში ბოლშევიკები ახდენენ საჩქარო მობილიზაციას. ოჯახში არა სტოვებენ ვისაც კი იარაღის ტარება შეუძლიან დიდი ძალა აქვს ამბოხებულ ხალხს მოგროვილი დუშეთ ანანაურ-ფასანაურში და ყაზბეგში.

ბნელი ძალები ისედაც ბნელ ხალხს ამხედრებენ საქართველოს მთავრობის წინააღმდეგ. მთელ ორ მაზრაში იმერლობამ და ინტელიგენციამ თავს უშველეს, დაიმალნენ რადგან პროვოკატორებისაგან ბევრი უდანაშაულო იმერელი და ინტელიგენტი დახოცეს.

ერხოში შესდგა ცხენოსანთა და ქვეითა პოლკები და გაემგზავრენ შისაშველებლად დუშეთისაკენ.

დუშეთის მაზრაში აქვთ მშვენივრად მოწყობილი ორგანიზაცია მეამბოხეებს, აქვთ ბლომათ იარადი თეთრი პური, შაქარი ხორცი და სხვა რადგან მთელი საწყობები დალეწილი და აოხრებული არის მათ მიერ.

ახალი ამბავი

◆ **ეროვნულ საბჭოს პრეზიდიუმმა** საფინანსო კომისიას გადასცა კანონ პროექტი შინაგან საქმეთა მინისტრის წარმოდგენილი რომ ქ. ოზურგეთის თვითმართველობას გადაეცეს დახმარებად 20,000 მან. და უსარგებლო სესხის მიცემა.

◆ **დაეკარგა შვილი.** ვაჟი 14 წლისა, კოლა მარგიშვილი პირ სუფთა ყმაწვილია, თავი მოგრძო აქვს, ცოტა თავის ქანქარი აქვს. ვინც რამე იცოდეთ უმორჩილესად გთხოვთ შემატყობინოთ გულმკვდარ დედას ანანა მარგიშვილს, ჩემი ბინა: პეტროვის ქუჩა, ლუკა ჩიტაძის სახლში.

◆ **ვიქტორ გამყრელიძის** იუბილესათვის შემოსწირეს: ქუთაისის ქალაქის თვითმართველობამ 500 მ. ტფილისის სათავად-აზნაურო ბანკის მოსამსახურეებმა 400 მ. წ. კ. საზ, გ. 100 მ., მსახიობთა კავშირმა 300 მ., ქალთა საზ-მ 100 მ. კახელ მევენახეთა საზ-მ 300 მ. დრამატიულმა საზოგადოებამ 250 მ. ქართულმა კლუბმა 400 მ. მ. აკაკი ხოშტარიამ 400 მ, გ. კილაძემ 60 მ. გ. ნ. ძიძიშვილმა 35 მ., ნ. სიხარულიძემ 35 მ.

შემომწირველთ გულითად მადლობას უძღვნის საიუბილეო კომიტეტი და აცხადებს საყოველთაოდ, რომ შემოწირულების მიღება გრძელდება. მსურველთ უნდა მიმართონ ქ. ტფილისს, სასახლის ქუჩაზე, ქართულ ქარვასლაში მსახიობთა კავშირის კანტორაში მარიამ ციციშვილს.

◆ **სურსათის საქმე.** 1, სასურსათო და გზათა მინისტრის ამხანაგის მიერ გაცემულია განკარგულება, რომ პური, სადგურ ტფილისზე და ნავთლუღზე მოსული, თუ ის აღემატება სამ ფუთს, უსათუოდ უნდა დაიჭირონ რეკვიზიციის ძალით და გადასცენ სასურსათო მინისტრის განკარგულებაში. 2, მთავრობის დადგენილების თანახმად, მგზავრებს, რომელნიც მიემართებიან სად. ნავთლუღიდან აღმოსავლეთით (ბაქოსკენ) ნება აქვთ წაიღონ თან 1. შაქარი არა უმეტეს სამი გირვანქისა კაცზე; 2. ჩაი, საკმარისი მხოლოდ სამგზავროთ; 3. თამბაქო საკმარისი მხოლოდ სამგზავროთ ყველა ეს თუ მოხსენებულ ზომებზე მეტი აღმოჩნდა სად. ნავთლუღის კომისარის განკარგულებით ერთმევათ და გადადის სასურსათო მინისტრის განკარგულებაში.

◆ **საქართველოს საისტორიო და** საეთნოგრაფიო საზოგადოების საბჭომ მოისმინა რა მოხსენება საქართველოს კათალიკოზის კირიონ მე-2 გარდაცვალების თაობაზე, დაადგინა დაესწროს მთელი თავისი შემადგენლობით განსვენებულის პანაშვიდებს და დაკრძალვას, დაკიდოს მუზეუმში განსვენებულის სურათი და განსვენებულის ხსოვნის პატივსაცემად მოახდინოს საგანგებო კრება, ორ ძელზედაც წაკითხულ იქნება მოხსენება მათი შრომისა და მოღვაწეობის შესახებ.

◆ **სამხედრო გზის დაკეტვის გამო** რუსულმა ეროვნულმა საბჭომ შესწყვიტა თვისი გადასახლებულების გაგზავნა. თავმჯდომარე ეროვ. საბჭოსი ლებედევი გაემგზავრა ამ გზაზე გადასახლებულების გადასაგზავნად.

◆ **ზაქათალის ოლქში** ჩამოვიდნენ ოსმალთა ჟანდარმები 50 კაცამდე და მოჰკიდეს ხელი სურსათის ფასის მოწესრიგებას პურის ფასი 40 კ. გახადეს, ბრინჯი—1 მ. 10 კაპ.

◆ **სახალხო განათლების** მინისტრმა კანონ-პროექტი შეიტანა რომ ხაზინიდან მიეცეს 60000 მან. ტფ. უმაღლეს ქალთა კურსებს 1917—18 წ. გასავლის დასაფარავად.

◆ **ტუსაღებ ს დახოცვა** 2 ივლის, სახალხო გვარდიელებს მიჰყავდათ ოქჰანეს აბბაროვი და ვლადიმერ კელჩანსკი, რომელთაც ვორონცოვის ქუჩაზე გაქცევა დააპირეს. გვარდიელებმა ორივე იქვე დახოცეს.

◆ **შეტაკება წილკანში.** 2 ივლისს 8 საათზე, ს. წილკანთან მოხდა შეტაკება გვარდიელებს და ბოლშევიკებს შორის, გვარდიელებს დაუჩრეს 7 კაცი. მოწინააღმდეგეთა ზარალი არ ვიცით.

◆ **ტფილისში მოსული** ცნობებით დუშეთის ახლოს ბოლშევიკებს და სახალხო გვარდიელებს შორის დიდი ბრძოლაა. იმედია, საღამოსთვის დუშეთს აიღებენ და ბოლშევიკებს განდევნიან.

◆ **ქალაქის დამცველმა შტაბმა** დაატუსაღა: ყოფილი უფროსი კავკასის ოლქისა გენერალი ფონ-რუბენაუ; სამხედრო ინჟინერი პოლკოვნიკი ჯუნკოვსკი—ყოფილი ამშენებელი ტრაპ. რკინ გზისა და პოდპ. ბარის ალექსანდროვი ასაფეთქებელ მასალების შენახვა—დამალვისათვის

◆ **სომხეთის მთავრობა საბოლოოდ** ერევანში შესდგება. ამ კვირას ქაჯაზნუნი სომხის ერ. საბჭოს წევრებთან ერთად მიემგზავრება ერევანში. კანდიდატების სია შედგენილია. მთავრობაში შევლენ აგრეთვე მაჰმადიანებიც.

◆ **სომხ. ნაც. საბჭო სთხოვს** ქართულ მთავრობას გასცეს განკარგულება მიეცეს საინტენდანტო საწყობიდან ყოველნაირი იარაღი და მოწყობილება ჯარისათვის, ვიდრე მოხდებოდეს ევაკუაცია სომხური რაზმებისა, მით უმეტეს, რომ ამ რაზმების რიცხვი მეტად შემცირდება, რადგანაც სომხ. ერ. საბჭომ დაადგინა რაზმები მშვიდობიან დროისად გადააქციოს და სამსახურში დარჩება მხოლოდ პირველი ხუთი წლიანები.

◆ **ფულის გატაცება.** გუშინწინ ივლისის 2, ოგანოვის სახლში, პეტრე დიდის ქუჩაზე, № 6, სახლის პატრონის შინ არ ყოფნის დროს შევიდა 4 მძარცველი, გასტეხეს ამერიკული ყუთი და 80,000 მან. გაიტაცეს.

◆ **კათალიკოსის მოსაყდრეს** გუშინ ესტუმრენ გენ. შულენბურგი და ფონ-კრესი და ორ საათს დაჰყვეს საბაასოთ.

◆ **ქუთაისის გაზეთებს** ვთხოვთ მოათავსონ ცნობა, რომ 8 ივლისიდან ტფილისში გამოვა საორშაბითო, სოციალისტ ფედერალისტ მუშათა კავშირის გაზეთი „სოციალისტ-ფედერალისტი".

◆ **საქართველოს ფინანსთა და** ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრმა დაამტკიცა წესდება საქართველოს სავაჭრო და სამრეწველო პალატისა, რომელიც შეიმუშავეს და წარუდგინეს დასამტკიცებლად ტფილისისა და ქუთაისის ვაჭარ-მრეწველთა კავშირებმა. ამ ჟამად ტფილისის კავშირი ადგენს საარჩევნო ინსტრუქციას და ახლო მომავალში მოიწვევს საქართველოს ვაჭარ მრეწველთა ყრილობას, რომელმაც უნდა დააფუძნოს პალატა და აირჩიოს მისი კომიტეტი,

◆ **გამოფენა.** კვირას, ივლისის 7-ს, ჟურნალ „არსის" დარბაზში (გოლოვინის პროსპექტი, 9) გაიმართება პირველად საინტერესო სურათების გამოფენა მხატ. ლადო გუდიაშვილისა და ალექსანდრე ბაჟბეუკ მელიკოვისა. სურათების რიცხვი 100-დეა. გამოფენა ღია იქნება 10 ს.—3 ს.-დე. კვირას ვერისანეი 10 ს.—7 ს. საღ.

◆ **„განათლების"** საზოგადოების სამხატვრო სახელოსნო სასწავლებლისათვის საჭიროა გამოცდილი გამგე შესაფერი სპეციალური ცოდნით. მისამართი: ტფილისი კიროჩნი ქუჩა № 18 ბინა 4 გამგეობის ხაზინადარს ა. ი. თიკანაძისას.

◆ **ქართველები ჯარში.** ჩემი შვილი ტარასი ყარამანის-ძე მოდებაძე 23 წლისა წაიყვანეს სალდათად ბათომში მარტში ამ წელს. 1 აპრილს მიიღო შეტაკებაში მონაწილეობა და იმის შემდეგ არაფერი მისმა უბედურმა მშობლებმა არავიცით რა. ამისათვის გთხოვთ თუ ვინმემ რამე იცით მის შესახებ გვაცნობოს სადგურ სალიეთში ყარამან პეტრესძე მოდებაძეს.

სოფლად და ქალაქად

ს. ხობი (სამეგრელო.)

◆ ივნისის 29-ს დილის 5 ს. 80 კაცი ყაჩაღი შევარდა და მილიციელთა პოსტი გაანადგურა, ხიდს ცეცხლი წაუკიდა და ვაჭრებს 30000 მ. კონტრიბუცია დაადვეს. ახალ სენაკიდან გვარდიელები წავიდნენ.

საჩხერე.

◆ საჩხერედან ბოლშევიკ. ბანდები გარეკეს. მოხდა ასე: პირველად საჩხერეში შეიჭრა ფხაკაძის რაზმი, რომლისთვისაც ბოლშ. ბანდებს სროლით უპასუხნიათ საჩხერის ახლო მახლო შიდამოებით დაჭერილი ყოფილ ბრბოებისაგან, იმათი რიცხვი 5000 ადიოდა. ნაწილი დატუსაღებული შეთაურებითურთ, დანარჩენები გაფანტულან. არტილერიას 200 ყუმბარა გაუსვრია.

საქ. სოც.-ფედ. პარტიაში

დღეს, ხუთშაბათს ივლისის 4, შესდგება კუკიის და წმ. ნინოს უბნის მორიგი საერთო კრება. მოხსენებას წაიკითხავს ცენტრ. კომიტეტის წარმომადგენელი. კრება გაიმართება სასულიერო სასწავლებლის შენობაში, ჩერქეზიშვილის ქუჩა, № 20. დასაწყ. საღ. 7 საათზე.

—

დღეს, ხუთშაბათს ივლისის 4 დანიშნულია ტფილ. კომიტეტის საფინანსო სექციის კრება. ბინა პარტიული კლუბი. დასაწყისი საღ. 7 საათზე.

—

პარასკევს, 5 ივლისს ხაშალდევში შესდგება მორიგი პარტიული კრება. მოხსენებას წაიკითხავს ამხ. ვახტანგ კოტეტიშვილი თემაზე: „ოსმალეთი და საქართველო". შემდეგ კამათი. დასწრება გარეშებსაც შეუძლიანთ. დასაწყისი საღ. სრულ 7 საათზე. ბინა ეკლესიის ეზო, სკოლის შენობაში.

—

კვირას, 7 ივლისს, პარტიულ კლუბში შესდგება ყველა დარგის მუშათა საერთო კრება. წაკითხულ იქნება მოხსენებები დღევანდელი მდგომარეობის და მუშათა საკითხების შესახებ ყველა მუშა, ჩვენი პარტიის წევრი აუცილებლად უნდა დაესწროს ამ კრებას. დასაწყისი საღ. 7 საათზე.

საქართველოს ერ. საბჭო

ივლისის 2-ს სხდომა

თავმჯდომარეობს ნ. ჩხეიძე.

ნ. ჩხეიძე 3-ში სხვა კანონპროექტებს შორის დღეს შემოვიდა ახალი კანონპროექტი სიკვდილით დასჯის შემოღების შესახებ. ეს ფრიად სერიოზული და მეტად საჩქარო გადასაწყვეტია, ფრაქციებს ჯერ არ განუხილავთ და მიიღებთ თუ არა ახლა განსახილველად.

ალ. წერეთელი- სერიოზული კანონპროექტის სიკვდილით დასჯის შესახებ ესე მარტივად განხილვა და გადაწყვეტა შეუძლებლად მიგვაჩნია. ს. ფ. ფრაქციის სახელით ვაცხადებ, რომ ეს პროექტი დღეს ფრაქციებმა განვიხილოთ და საღამოთი უკვე შევუდგეთ ეროვნულ საბჭოში ამაზე ბჭობას.

ირ. წერეთელი. მხარს უჭერს ალ. წერეთლის წინადადებას. საბჭო იღებს ამას და საღამოს სხდომა 8 საათისთვის დაინიშნა.

მეორე კანონ-პროექტი საობლო სასამართლოების გაუქმებას შეეხება. მომხსენებელია მ. რუხაძე. წოდების გაუქმებამდე ობლების საქმეს განაგებდა ტფილისში: თავადებისას—თავადები, მოქალაქებისას—საობლო სასამართლო. სხვა ქალაქებში კი განაგებდნენ მომრიგებელი მოსამართლეები ამ სასამართლოს შენახვა ძვირად უჯდებოდა ხაზინას და წინადადება შემოაქვს კომისიის დავალებით ტფილისშიაც ობლების საქმე გადაეცეს მომრიგებელ მოსამართლეებს. წინადადება მიღებულია.

იოსებ ბარათაშვილის ძაგიერ სასამართლო პალატის შტატის შემოკლებაზე მოხსენებას აკეთებს არსენიძე. სასამართლო პალატა განაგებდა მთელ კავკასიას, ამიტომ შტატი მისი დიდი იყო. ხარჯი ჰქონდა 68 ათასი მანეთი. საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებისას საჭირო აღარ შეიქნა ასეთი დიდი შტატისა და ხარჯების გაწევა, ამიტომ, კომისიის მონდობილობით წინადადება შემომაქვს იუსტიციის სამინისტროს მივანდოთ შტატების შემცირებაც და ხარჯებისაც.

წინადადება მიიღეს.

გაუქმდა აგრეთვე საგამომძიებლო კომისია, რომელიც იხილავდა პროვოკატორების საქმეს.

კ. ნინიძე ყარაიაზის ოთხი გადასახლებული რუსის სოფლების მოსავლის შესახებ მოუთხრობს საბჭოს. ამ სოფლებში 1500 დესეტინამდე მიწა ჰქონდათ მოთესილი და სათიბი. ამა მიმდინარე წლის მოსავალი გამოცხადდეს მთავრობის კუთვნილებად, მერე კი ადგილობრივმა მცხოვრებლებმა თუ მოიწადინეს მოვლა მოუარონ, თუ არა [illegible] იზრუნოს ამაზე, საჭიროა [illegible] 100 ათასი მან. [illegible] ჩვენ მოგვივა 100 ათასი ფუთი პური და 500 ათასი ფ. თივა საუკეთესო ღირსებისა საბჭომ მიიღო ეს პროექტიც.

სამკურნალო წყლების შესახებ მომხსენებელია კ. ნინიძე. განზრახულია სამკურნალო წყლები, როგორც წყალტუბო და აბასთუმანი, აგრეთვე სხვები გადაიქცეს სახელმწიფო კუთვნილებად, რომ უცხოელებს ხელში არ ჩაუვარდეთ.

შ. მიქელაძე. ეს პროექტი პრინციპიალურად მისაღებია, ჯანმრთელობის კომისიას ჯერაც არ განუხილავს ეს ფრიად სერიოზული საკითხი და ამისთვის გთხოვთ განხილვა გადავდოთ.

წინადადება მიიღეს.

მ. რუხაძე. ომის გათავებამ და საქართველოს რესპუბლიკის გამოცხადებამ ბევრი სახელმწიფო დაწესებულების ლიკვიდაცია გამოიწვია, ამიტომ საჭიროა დათხოვნილ მოსამსახურეებს მიეცეთ სალიკვიდაციო და დაწესდეს ამის მინიმუმი.

მ. ყაუხჩიშვილი (ს. ფედ.) საჭიროა არ გავართულოთ ლიკვიდაციის საქმე რუსეთის მთავრობასთან ჩვენ ვალდებულნი ვართ დათხოვნილ მოსამსახურეებს გავუსწოროთ ანგარიში, ჩვენ მივცეთ იმდენი დახმარება, რამდენისაც შეგვიძლიან.

რ. გაბაშვილი. როგორ შეიძლება დაჯილდოვება იმ ხალხისა, რომელსაც სამსახურში არავითარი ღვაწლი არ მიუძღვის.

ვინც იმსახურა 26 მაისამდე ისინი დაჯილდოვდნენ რუსეთის სახელმწიფო ხარჯით, 26 მაისის შემდეგ ვინც ისახურებს საქარ. რესპუბლიკაში იმას ანგარიში ჩვენ უნდა გავუსწოროთ. მოითხოვს მინიმუმის შემცირებას.

თუ რამდენი თვის დახმარება მიეცეს დათხოვნ. მოსამსახურეებს ეს იწვევს გრძელ კამათს.

მიიღეს, 6 თვის ნამსახურს მიეცეს 1 ნახევარი თვის ჯამაგირი.

აგრეთვე ხანგრძლივ კამათს იწვევს ეროვნულ საბჭოს წევრების გასამრჯელოს დანიშვნა. გადაწყდა მიეცეს თითო წევრს დღიურად 30 მან. და ამასთანავე აეკრძალოს საზოგადო და სახელმწიფო სასყიდლიანი სამსახური.

თევზაია მომხსენებელია. სავუბერნიო-საგლეხო მომრიგებელ შუამავალთა ინსტიტუტის გაუქმება მოხსენების და მიხედვით მიღებულია.

მიიღეს სარედაქციო შესწორებები სახალხო გვარდიის კანონპროექტისა.

გრ. ნათაძემ განცხადება შემოიტანა, რომ წევრობას თავს ანებებს. ყოფილ წევრის შარაშიძის მაგივრად მიღებულ იქნა ქარციძე.

საქართველო და გერმანია

(გაგრძელება *)

ვილჰელ II დღეს უეჭველად იმ გზას ადგია, რომელიც გერმანიას „მსოფლიო ბატონობამდე" მიიყვანს. ეს უდიდესი იმპერიული პოლიტიკა, ვილჰელმის სიტყვით „ზეცის მიერ არის ნაჩვენები". და აქ იგი უნათესავდება იმ მეფეებს, რომელნიც აღიძვრებოდნენ სახელმწიფოთა დასაპყრობად და უნივერსალ მონარქიის იდეით გატაცებულნი, ანაცრებდნენ ყოველივეს, რაც კი მათ წინ გადაეღობებოდათ. ეს იდეა ძველია. იგი ასურელთა გარდმოცემით ნემვროდის შესახებ, რომლის სახელიც ისტორიის უკუნეთში იმალება, მეფეს ჰქონდა დასახული მიზნად. ნემვროდი მოვალე იყო ხალხთათვის მიეცა შუქი, ეჩვენებინა გზა და ყველანი ერთი ტახტის გარშემო შემოეკრიბა. და ასურეთის ისტორიაში, ნემვროდი იყო მსოფლიო ბატონის იდეალი. ასურეთიდან სპარსეთში გადავიდა იგი აზრი და ძველი სპარსეთის ძველს ქალაქ პერსეპოლისში, რომელიც დარიოს გისტოსპმა ააშენა, ამ უკანასკნელის წარწერა ნახეს, სადაც თავის თავს იგი „მეფეთა-მეფეს" „ყველა ენათა ქვეყნების მეფეს" და „ამ უდიდეს და უვრცეს დედამიწის მეფეს" უწოდებს. შემდეგ ქვეყნიურ იმპერიის იდეის განსახორციელებლად ალექსანდრე მაკედონელმა აიღო ხმალი, და მამაცმა მხედარმა ბევრი სახელმწიფო გადალახა და დაიმორჩილა. ასევე ოცნებობდნენ „მსოფლიო ბატონობაზე" ებრაელები, რომლებმაც ამ იდეას რელიგიურ-პოლიტიკური ხასიათი მისცეს. ამ იდეას ნახავთ მოსეს წიგნში, ისაიას, დანიელის წინასწარმეტყველებაში. მესიანიზმი—ეს ებრაელთა წარმოშობაა. შემდეგ ეს „მსოფლიო ბატონობის" იდეა გადავიდა რომს, პაპას; ხოლო მეთვრამეტე საუკუნის მიწურულზე, კორსიკელ აფიცერს აღეძრა ისტორიაში ნაწრთობი სურვილი. ნაპოლეონის წადილი თამამად ამჟღავნა მეცხრამეტე საუკუნის დასაწყისს, და საფრანგეთის დიდი რევოლუციის ნანგრევებზე, მსოფლიო იმპერიის საოცნებო ლანდს გამოუხმო. ერთ გულახდილ საუბრის დროს, ნაპოლეონმა გენერალ დე-ნარბონს უთხრა:

—„იმ დღის, როცა მე პირველად გავეცანი ბოსუეტის ნაწარმოებთ, და მის „სიტყვებში მსოფლიო ისტორიის შესახებ" წავიკითხე წარმტაცი აზრები ალექსანდრე მაკედონელზე, ცეზარზე, რომელმაც ფარსალის გამარჯვების შემდეგ ერთი ხნით მთელი ქვეყნის ყურადღება მიიპყრო. როცა ყველა ეს წავიკითხე, მეგონა, რომ დაიბა ის ქარიდა, რომელიც ძველ ცხარს ჰპარავდა, რომ ღმერთები დაიძრნენ თავის ადგილებიდან. ეს ჩვენება მას შემდეგ არ მომცილებია არასოდეს... მე გაგიტაცებთ იმ ადგილებამდე, რომლებსაც მარკ ავრელიუსმა ვერ მიაღწია, ჩვენ გადავლებთ ხიდებს არა დუნაიზე მხოლოდ, არამედ ნემანზე, ვოლგაზე, მოსკოვ მდინარეზე და ორას წლით გადავდებთ ჩრდილოელ ხალხთა თავდასხმის აუცილებლობას... (ფატალიტე) ამას გარდა ეს გზა ინდოეთისკენ გაგვიხსნის გზას. ალექსანდრე დიდმა არა ნაკლები გზა განვლო, რომ განგის მდინარემდე მიეღწია... წარმოიდგინეთ რომ მოსკოვი აღებულია, რომ რუსეთი ჩამქვდარია, მეფე დათანხმდა ზავს ან დამლუპველ ტალღებსვე გაჰყვა საფრანგეთის ახალი ცეზარი.

ჯერი გერმანიაზე მიდგა და ვილჰელმ 2-საც აეშალნენ ძლიერ წინაპართა ზვიადი აჩრდილები. და არამც თუ ვილჰელმ 2, მთელ გერმანიას, როგორც ერს. კი, საკუთარ თავის გაზვიადებას ჩვეულია ყველა ერი, მაგრამ ამ გაზვიადებაში გერმანიამ ყველას გადააჭარბა: გიზოს საფრანგეთში, ბოკლს ინგლისში, ჯიობერტის იტალიაში და სხ. გერმანიის წარმომადგენლებმა გადააჭარბეს, და ეროვნულ სუბიექტივიზმი შეიტანეს ისტორიის ფილოსოფიაში. ასე მაგ. ფიხტე, რომელსაც ნემეცთა ერი ეჩვენებოდა როგორც კაცობრიობის ჭეშმარიტი მხსნელი.

გერმანელებმა შეინახეს სისხლის სიწმინდე და მხოლოდ ისინი არიან ჯერ გაურყვნელი ხალხი, ნიჭით და შემდგომ განვითარების უნარით აღსავსეო. ასევე ფიქრობდა შტეფენსონი, ბუნზენი, გერმანი და სხ. ამ უკანასკნელის აზრით ისტორიაში გერმანელებს ეკუთვნის უკანასკნელი სიტყვა: საბერძნეთმა განასახიერა ბავშობა და ხელოვნება, გერმანო-ქრისტიანულ ქვეყანამ—სიჭაბუკე და რელიგია, ინგლისმა სიმწიფის ხანა და მრეწველობა, ხოლო გერმანიას კი ეკუთვნის სიბერე და მეცნიერებაო. გერვინუსი კი ისეა გატაცებული ამ პან-გერმანიზმით, რომ ქვეყნად მხოლოდ სამი ერის არსებობას ჰხედავს. ბერძნები, რომაელები და გერმანელები. ამგვარევე გზას დაადგა ჰეგელი. მისი დიალექტიკა შესახებ მსოფლიო სულის განვითარებისა, ცალკე ერთა ემპირიულ ისტორიასთან არის შეკავშირებული. ხოლო ამ მსოფლიო სულმა, უკანასკნელი სადგური ევროპაში ჰპოვა, სადაც იხსნიებიან ყველა წინააღმდეგობანი. გერმანია—ეს ქვეყნიურ ისტორიის უკანასკნელი მომენტი. გერმანიაში კაცობრიობა ჰპოვებს სრულ სიმწიფეს და მიტომაც გერმანულ სულის განვითარება არის ისტორიის მიზანიო.

ამ გერმანულ იდეოლოგიას როგორც ხედავთ ავს თავისი ისტორია და მიუხედავად შოპენჰაუერის სასტიკი გალაშქრების ჰეგელის წინააღმდეგ, მიუხედავად იმ განაჩენის, რომელიც მან გამოუტანა ჰეგელს, მაინც დღეს ყველანი მოწმენი ვხდებით, თუ ეს ისტორიული გერმანული იდეოლოგია როგორ ლამობს საქმედ ქცევას.

—„ერთი ხელოვნება იცოდა ჰეგელმა, და სახელდობრ: ცხვირით ტარება გერმანიისა, მაგრამ ეს დიდი ხელოვნება არ არის," ასე იტყოდა შოპენჰაუერი, მაგრამ ეს პატარა ხელოვნება დიდ ხელოვნებად იქცა, და ლამის გერმანელებმა მთელი ევროპა ატარონ ცხვირით. ასეთია სინამდვილე. და ამ იდეოლოგიურ გადაჭარბებას ეკონომიური გადაჭარბება თითქმის ადასტურებს კიდეც. უკეთ: გერმანიის გადაჭარბებულმა იდეალიზმმა და პირად განდიდებამ შეიმუშავა გერმანელთა ის მტკიცე ნებისყოფა, რომელიც ბისმარკის მახვილმა დიპლომატიამ და მოლტკეს სტრატეგიულ ხელოვნებამ უფრო განამტკიცეს და დაადგინეს.

ყველა ამას კი მიემატა კაპიტალიზმის განვითარება, რომელიც თანდათანობით აფართოვებს ეკონომიურ სარბიელს და გერმანიის გავლენას. მე ზემოთ გაკვრით გაჩვენეთ თუ როგორი თეორიები შექმნეს გერმანიაში, გერმანიისავე სადიდებლად, გაჩვენეთ ბისმარკის დიპლომატია და მისი ტრადიციები, რომელიც დღესაც ხმაურობს, ვნახოთ ახლა ეკონომიურ განვითარების სურათიც, რომელიც თავის სიძლიერით ასე ენათესავება გერმანელთა ერთი შეხედვით გაზვიადებულ ქადილს. მაგრამ თუ მოვლენებს წყნარად ჩაუკვირდებით გერმანიას დღეს ძალი შესწევს ქადილს. ყველა დარგში იგი აჟღავნებს თავის მეობას, ყველგან ავანგარდობს. ფილოსოფია, მეცნიერება, ხელოვნება, ყველგან გერმანია დგა პირველ რიგში და საოცარ უნარით ანცვიფრებს კულტუროსან კაცობრიობას.

ასეთივე საოცარი ენერგია გამოიჩინა ეკონომიურ სფეროშიც, და მეც გაკვრით გაგაცნობთ ამ მხრივ განვითარების კონტურებს,

დღევანდელი ომი, მიუხედავად მისი ფართო ხასიათის, მიუხედავად იმის, რომ თითქმის ყველა ევროპიული სახელმწიფო მონაწილეობს მის წარმოებაში, მაინც გერმანიისა და ინგლისის შორისი ბრძოლაა მსოფლიო ბატონობისთვის. და მთელი თანამედროვე სახელმწიფოთაშორისო განწყობილებაც მხოლოდ ამ ღერძის გარშემო ტრიალებს. მიტომაც გაკვრით გადავავლოთ თვალი იმ ნიადაგს, რა ნიადაგზედაც გაღვივდა ეს უდიდესი გამანადგურებელი ცეცხლი—ომი.

რომ აკვირდები ინგლისის ისტორიას ამ უკანასკნელ სამი წლის განმავლობაში, ჰხედავ მძლე და თავშეუკავებელ წადილს განვითარების, ზრდის და ბატონობისას. მე-16 საუკ. ჯერ ისევ პატარა კუნძულზე მოთავსებული სამეფო, თანდათან იჩენს აქტივობას, ინდოეთში იჩენს ახალშენებს, ასევე იქცევა ჩრდილო ამერიკაში, შემდეგ ჰოლანდიას ართმევს ადგილებს აფრიკასა და ბრაზილიაში, შემდეგ საფრანგეთს აპყრობს თვალებს, სურს [illegible] თვას ყველა ახალშენები და მოუსპოს საომარი ფლოტი. ინგლისი ამ მიზნის-

ალ, ახმეტელი თვის ვრცელ შეკითხვაში თუ რამ გამოიწვია დუშეთის მაზრაში არეულობა, უკიჟინებს მთავრობას ადმინისტრ. პირების უთავბოლო მოქმედებას.

პრემიერ-მინისტრი ნ. ჟორდანია. პირველ ყოვლისა ფაქტიურ მხარეს მოვახსენებ საბჭოს. დუშეთის მაზრისთანა მოძრაობა ხდება სხვა მაზრებშიაც. ყველა ეს მოძრაობა ხდება ჩრდილო კავკასიის ახლოს საზღვრებზე. შეერთდნენ სხვა და სხვა ჯგუფები, სულისჩამდგმელები არიან ბოლშევიკები. ბევრნი საქართველოს მტრების აგენტები არიან და ისინი ამღვრევენ წყალს. აბესაძის რაზმი მძარცველობდა, გვიან გადაწყდა მათი იარაღის აყრა. მაშინ რაზმელები დაიფანტნენ სოფლად და დაიწყეს ქადაგება —წითელი გვარდია შავრაზმულიაო. მეთაურები აბესაძე და კევლიშვილი დატუსაღებული არიან. ჩვენ სისხლისღვრა არ გვინდოდა და ამ მიზნით გლეხებს დელეგაცია გავუგზავნეთ გლეხებმა გვიპასუხეს: მთავრობას განუზრახავს ჩვენ მიწა ჩამოგვართვას და ამიტომ იარაღს არ მოგცემთო. ჩამოვიყვანეთ მცხეთის რაიონიდან 3 გლეხი და მათაც ეს განგვიცხადეს. ჩვენ დავუმტკიცეთ უსაფუძვლობა ამისა და მათ უკეთესად დაინახეს მრავალრიცხოვანი დელეგაციის გამოგზავნა, ამ საშუალებით მოსახერხებელია აჯანყებულთა დამშვიდებაო. იმ დროს, როდესაც ბებრის ციხესთან ჩვენ გლეხებთან მოლაპარაკებას ვაწარმოებდით, ჩვენმა ჰაეროპლანმა გვიან ასრულებით ბრძანებისა დაბრკოლა საქმე: ყუმბარები ჩამოჰყარა დუშეთის მაზრის მიყრუებულ ადგილებში. ეს გაიგეს გლეხებმა და მუხანათობა დაგვწამეს. [illegible] არ მოგვიკლა ვ. ჯულელი და მეორე დელეგატიც ს. მისაქციელთან აჯანყებულთა პოსტს ვიღაც აფიცერი მეთაურობდა. იგი გაუწყრა მოწინავე რაზმელებს—პოსტი რათ მოხსენით და დელეგაცია რათ გაგზავნეთო. აქ მეთაურად აღმოჩნდა ბოლშევიკი შოშიაშვილი. რაზმი მათი დაიშალა, შოშიაშვილი გაიქცა. შეიარაღებულ ბოლშევიკებთან შეუძლებელი იყო მოლაპარაკება. გლეხები კი ჩამოვაშორეთ მათ. ჩემი ბრძანებით მოხდა მობილიზაცია სახალხო გვარდიისა. ჰაეროპლანებით გავფანტეთ ფურცლები დუშეთის მაზრაში.

პირველი შეტაკება მოხდა ბებრის ციხესთან. ამის შემდეგ მშვიდობიანის გზით მივდიოდით ქვემო სოფლებში. ჩვენმა რაზმმა შეიპყრო ვიღაც პორუჩიკი ხაჩატურიანი. მან, შეშინებულმა ყველანი გასცა და სთქვა, რომ კავკავში არის ამის სათავეო. თიანეთში და საჩხერეშიაც მათ მოახდინეს გამოსვლები. თიანეთში სათ კომისარიატი აიკლეს. ჩემის აზრით ამ მოძრაობის სათავე ტფილისშია. თიანეთში ანტი-იმერული და ანტი-ინტელიგენტური მოძრაობაა. ზუგდიდში ბოლშევიკებთან ერთად თავადები ჩიჩუა და მხეიძე დასცემიან სატუსაღოს და ტუსაღები გაუნთავისუფლებიათ.

აი, ეს არის ეგრედწოდებული „გლეხთა მოძრაობა". ნამდვილად ეს კონტრ რევოლიუციონური მოძრაობაა. ამ მოძრაობაში არც ერთი დაწინაურებული მაზრა არ იღებს მონაწილეობას. ჩვენ რეპრესიების წინაღმდეგნი არა ვართ. ჩვენი სოფლის მდგომარეობა უნდა დავაყენოთ სათანადო დონეზე. დღეს ხდება რეორგანიზაცია მილიციისა. აგრარული რეფორმა მალე უნდა გავატაროთ ცხოვრებაში, უნდა ერობა შემოვიღოთ, და როდესაც ყველა ამას განვახორციელებთ, მაშინ შეიქმნება მშვიდობიანი ცხოვრება. იმედია თქვენც მხარს დამიჭერთ ამას.

სხდომა შესწყდა საღამოს 8 საათზე.

ზოგი რამ

რაც საშუალო და მაღალი სასწავლებელი დაარჩა საქართველოს, რა საკვირველია, რუსული, სამკვიდროდ ძველი „რეჟიმისაგან, ჩვენი მართებლობა თურმე ყველას შენახვას უპირებს, ზედ მეტად კიდევ სოხუმ გიმნაზიებსაც. უცხო ქვეშევრდომ რუსთა სამღვდელოების წარმომადგენლებმა გადასწყვიტეს, თავისი სასულიერო სკოლები არ გადასცენ მართებლობას, არც ქვეშევრდომობა მიიღონ საქართველოს რესპუბლიკისა, მის ხაზინას კი მოსთხოვეს კრედიტი რუსული სასულიერო სკოლების შესანახად. რესპუბლიკის მართებლობა ამასაც დასთანხმდა თურმე. გულუხვობაც ასეთი უნდა. უეჭველია, თათრების, ებრაელების, ბერძნების, აისორების, პოლონელების, უკრაინელების და სხვა ეროვნულ უმცირესობათა სკოლებსაც გულს არ დააკლებს და იმათთვისაც გაიღებს ხარჯსა. ეს გარემოება იმის ნიშანია, რომ სკოლების ნაციონალიზაციის საქმე, შეიძლება, წელსაც შარშანდელებრ დარჩეს. მაშინ გვექნება მხოლოდ ქართული გიმნაზიები რომელთა ვითარებაც უკვე გამორკვეულია, მაგრამ საარსებო ღონისძიებით უზრუნველ ყოფილი არ არის. წელსაც შეიძლება ქართველნი ქალვაჟნი ისევ უცხო ტომებთან მოთავსებულ იქმნენ კლასებში და ისევ ტვინის გამლაყებელ და გულის გამომფიტველ პედაგოგიურ რეჟიმს მსხვერპლად შეეწირნენ, სულ კი იმისთვის, ვითომც ქართველ ახალგაზდობას ქართული საკითხავი წიგნი ნაკლებად მოეპოება და მისი ინტერესი მოითხოვს, რუსული მწერლობა იკითხონო. მაგრამ დამაფიქრებელი უნდა იყვეს უფრო ის გარემოება, რომ საკმაო რიცხვია მასწავლებელ პროფესორთა, რომელთაც ინტერესი შეილახებოდა ძირითადი ნაციონალიზაციის დროს. თუ კი ადვოკატები თხოულობენ ხუთი ექვსი წლით სამართლის რუსულად წარმოების დატოვებას, მასწავლებელ პროფესორები რადა ნაკლები არიან. უკეთესი არ იქმნება მერმისსაც სკოლების ნაციონალიზაცია სწარმოებდეს თანდათანობით, ე. ი. მოსამზადებელი კლასიდან, როგორც დადგენილ იქმნა შარშან, ამ გზით ვიდრე სრულიად გაქართულდებოდეს სკოლა, მანამდე მასწავლებელ პროფესორები უზრუნველყოფილნი იქნებიან, ხოლო მერმე შეიძლება ისინიც დაჰმორჩილდენ მიუცილებლობას. ქართველი მოზარდი კი უნდა დაემსგავსოს საარაკო ვირს, რომელსაც ეუბნებოდნენ, აცა, ვირო, ნუ მოჰკვდები, ალაფერდა (იონჯა) მოგივაო. არა! სახელმწიფოს ინტერესი კერძო პიროვნებათა ინტერესის უმაღლეს უნდა იდგეს. ამერ-იმერ საქართველოს მასწავლებელთა კავშირმა საგანგებო რეზოლიუციებით უნდა დაჰგმოს ასეთი ანტისახელმწიფოებრივი და ანტიპედაგოგიური ვითარება სწავლის საქმისა და სკოლის ნაციონალიზაცია უშიშრად და გაბედულად გადასწყვიტოს.

ყოველი სახელმწიფო, რომელიც აპირებს ევროპიულად ქვეყნის მართვას, ევროპიული ცოდნის შემოღებას და გავრცელებას თავის მოქალაქეთა შორის, სცდილობს, საჭირო რიცხვი ახალგაზდობისა გაჰგზავნოს სათანადო სახელმწიფოში მომავალი სახელმწიფოებრივი მართვა-გამგეობის საქმის უკეთესად მოსაწყობად. პარიზი, ბერლინი, ლონდონი სავსეა ჩინელ, იაპონელ, ოსმალელ და სხვა ეროვნებათა ახალგაზრდობით. მათი სახელმწიფო არ ერიდება ხარჯსა.

ჩვენი სახელმწიფოც ჰხარჯავს ფულსა, მაგრამ გასაძლიერებლად რუსული სკოლის და უზრუნველსაყოფელად მასწავლებელ პროფესორებისა, რომელნიც ერთხელ კიდევ დარწმუნდებიან, რომ ქართველი იგივ დობროდუშნია, ხოლო ჩვენი ქვეყანა იგივ ბლაგოდატნაია გრუზია.

სახელმწიფოს არსებობას ყველაზედ უფრო ამტკიცებს ეროვნული სკოლის პრინციპი. ეს პრინციპი მოითხოვს ძირითად გაეროვნულებას მთავრობის სკოლებისას და ეროვნულ უმცირესობათა სკოლებში ქართულის სწავლებას, როგორც სახელმწიფოებრივი ენისას, დაუყონებლივ გაგზავნას ევროპაში ახალგაზრდებისას, რომელთაც საქართველოში უნდა ჩამოიტანონ სახელმწიფოს მართვა-გამგეობისათვის გამოსადეგი ცოდნა. ამ საჭიროებას უნდა მოხმარდეს ხარჯი, განზრახული რუსული კულტურის გასაძლიერებლად იმ სახელმწიფოში, რომელიც სამუდამოდ ჩამოშორდა მიხაილ პოტაპიჩ ტაპტიგინის ორიენტაციასა.

პეტრე მირიანაშვილი.

თვის არ ზოგავს ძალას. იგი იღებს მონაწილეობას ყოველ კოალიციაში, რომელიც კი საფრანგეთის წინააღმდეგ ეწყობა და ხან თვითონვე ჰქმნის ამ კოალიციებს. და თანდათანობით ინგლისი აღწევს მიზანს. ინდოეთში საფრანგეთს წაართვა ყოველივე, შემდეგ წაართვა კანადა, ხოლო საფრანგეთის დიდი რევოლიუციის დროს დროიხელთა და მიითვისა საფრანგეთის ყველა კუთვნილება აფრიკასა და აზიაში. ინგლისი იზრდება, და ამავე დროს იზრდება ინგლისის მადაც. მთელ მეცხრამეტე საუკუნის განმავლობაში სისტემატიურად იპყრობს და იპყრობს სხვა და სხვა ადგილებს. აი ამ დაპყრობის თანდათანობითი სურათიც: 1815 წ. ინგლისმა დაიპყრო ცეილონი, 1819 წ.—სინგაპური, მალაკა და პენანგი, 1839—ადენი, 1841—ჰონკონგი, 1856—მთელი ინდოსტანი, 1883—ეგვიპტე, 1898 წ.—ეგვიპტის სუდანი, 1899—1901 წ. კი დაიპყრო მთელი სამხრეთ-აფრიკა. და საერთოდ კი შესდგა უდიდესი სახელმწიფოებრივი შენობა, რომლის ჭერქვეშაც თავმოყრილია ათასი მილიონი ხალხი, რიცხვით 400 მილიონზე მეტი. ხოლო დიდი ბრიტანეთის სახელმწიფოებრივი სივრცე ახალშენებით უდრის 11,4 მილიონ ინგლ. კვად. მილს, იმ დროს, როცა გერმანიის იმპერიის სივრცე უდრიდა ამ ომამდე 1,2 მილ. ინგლ. კვ. მილს (რუსეთს ეჭირა სივრცე ზომით 8,7 მილიონი, საფრანგეთს კი 4,7 მილიონი).

და აი, ინგლისის საგარეო პოლიტიკის ეს ზვიადი ზრდა უნდა შეჰხლოდა გერმანიის შინა [illegible]დას, და ეს აუცილებელი იყო. აჩქარებული ინდუსტრიალიზაცია, დაგროვებული დიდი დოვლათი, როგორც სისხლმტოა, გამოშვებას საჭიროებდა, გზას. გერმანიასაც უსათუოდ გზა უნდა მიეცა ამ დაგროვილ ენერგიისთვის, მაგრამ სად? ყველგან ინგლისს შეეხეჩა. ზღვაც, ხმელეთიც, კუნძულებიც, ბაზარიც, ყველა ეს ინგლისის გავლენის ქვეშ იმყოფებოდა, ხოლო ყველა ეს კი გერმანიასაც დასჭირდა. მაშასადამე, უნდა გადაჭრილიყო მათი შეხვედრის გზა. უფლება ძალაშიაო, სთქვა გერმანიამ და აამოძრავა სასტიკი აპარატი.

პირველი სიტყვა დღეს გერმანიას ეკუთვნის, და აკი ამბობს კიდეც. ეს სიტყვა იმპერიალიზმია და მასთან შეკავშირებული სამხედრო აღჭურვა (მილიტარიზმი) და ზღვათ-მეუფების (მარინიზმი) სურვილი. ყველა ეს კი გამოწვეულია გერმანულ ეკონომიურ წარმოების სწრაფი განვითარებით, რომელიც ვერ თავსდება არსებულ ფარგლებში და სცილდება ნაპირებს. კაპიტალისტური მდინარე დიდ სადენ ველს მოითხოვს, და ეს დიდი ველი მთელი ქვეყანაა. ამ ქვეყნიური საზომით განიხილება დღეს გერმანიის საგარეო პოლიტიკა. და თუ დღეს ჩვენს თვალწინ გადაშლილ დიდ ომში მეომარი სახელმწიფონი არ იჩენენ თანტოლობას და როლთა სხვადასხვაობა მხოლოდ გერმანიას გვიდგენენ პირველ მომქმედ პირად, ეს იმიტომ, რომ ქვეყნიურ წარმოების და სახელმწიფოთაშორისო განწყობილების პირობები სხვა და სხვა სახით გვიდგენენ დაინტერესებულ სახელმწიფოებს. ისევე, როგორც სხვა პირობებში, მე 6—9 სს. ბიზანტია, ვენეცია (10—16 ს.), ისპანია (16 ს.), ნიდერლანდები (17 ს.) და ინგლისი (17 ს. ბოლო, 18 ს. და 19 ს. დასაწყისი) ჯერი გერმანიაზე მიდგა.

ვახტანგ კოტეტიშვილი.
(შემდეგი იქნება)

ტანჯულ ერის შვილი ვიყავ შავ-ფიქრებში გამოზრდილი,
მზის სხივები არ მიხილავს სევდით ვიყავ დანაჩრდილი...
როს მიმუხთლა მწარე ხვედრმა დავშთი მარტო, ობოლ-მწირი,
ქაჯთ სამყაროს შევაფარე თავი ბედით განაწირი,
იქაც ცრემლი, იქაც ოხვრა და დღითი დღე კვნესა მწარე;
მოწმად მყვანდა წამების დღეს მხოლოდ უტყვი არე-მარე.
მაგრამ დაჰკრა ძლევის ქარმა, გამიცინა გაზაფხულმა,
მზის სხივები დამაფრქვია—შვება იგრძნო მოღლილ სულმა...
განმაშორა ქაჯთ სამყაროს, მით ჯოჯოხეთს ამაცდინა
ვაი იმას, ვის წილად ხვდეს ჩემი შავი, შავი ბინა...
დღეს ღიმილით გადმომცქერის სასიცოცხლოთ მაღლით ზეცა:
თავისუფალ სამოშბლოში თავისუფლად ვივლი მეცა!..

დარია ახვლედიანისა.

დუშეთის მოძრაობის ერთი მეთაურთაგანი

გაზ. „ბორბას" რედაქციაში მიტანილია პორუჩიკ ხაჩატუროვის წერილი, რომელიც დუშეთის მაზრაში იყო დატყვევებული, სადაც აჯანყებულთა შორის ასრულებდა „მებრძოლ ნაწილის უფროსის" როლს. ვბეჭდავთ ამ წერილს უცვლელად.

გვგონია, რომ იმ ამხანაგებისათვის, რომელთაც დღევანდლამდე დუშეთის მოძრაობა მიაჩნიათ რევოლიუციის სტიქიურ აფეთქებად, ამ მოძრაობის მეთაურთა ვინაობის გაგება არ იქნება უსარგებლო.

ამხანაგო რედაქტორო!

გთხოვთ თქვენს გაზეთში მოათავსოთ შემდეგი: ამა წლის 25 ივნისს, კომუნისტურ (ბოლშევიკთა) პარტიის ერთმა წევრთაგანმა, ვინმე იაგუზიანმა, რომელთაც გამაცნო ჩემმა ამხანაგმა, წინადადება მომცა გავმგზავრებულიყავ სად. ქსანზე, რა მიზნით—არ უთქვამს. მივედით ქსანზე, საიდანაც მუხრანისკენ გავემართეთ, იქიდან კი წილკანში. აქ მე გამომიცხადეს, რომ უნდა ვყოფილიყავ სოფლების სამხედრო ინსტრუქტორი. მე უარი განვაცხადე, ქართული ენის უცოდინარობის გამო, მითხრეს, რომ თარჯიმანს მოგცემთო. შემეშინდა, უარისთვის არ მოვეკალით და მეც თანხმობა განვუცხადე. მაგრამ მე არავისთვის არაფერი არ მისწავლებია, რადგან ეს მათ არ აინტერესებდათ, და თანაც არც მე მენდობოდნენ, თვალ ყურს მადევნებდნენ. გლეხთა შორის ხმა დადიოდა, რომ მიწის წართმევა უნდათ, ძველ პატრონთა გადასაცემადო, და სხ.. ყველგან დადიოდნენ ბოლშევიკთა აგიტატორები, რომელნიც ყველაფერს ტფილისიდან იღებდნენ და აიარაღებდნენ გლეხებს. მაგრამ მე მიკვირს, ამ მხდალებმა, როცა ისინი ნ. ჟორდანიასთან იყვნენ, რატომ არ განუცხადეს, რომ ისინი არიან ამ საქმის დამწყებნი, რომ ეს არეულობა მათ მიერ არის გამოწვეული. ნუ თუ ისინი ასე მალე ჩამოსცილდნენ გლეხებს, რომელნიც მათ მიენდნენ, და რომლებსაც მოუწოდებდნენ სისხლის საღვრელად? სირცხვილია ბ-ნო ბოლშევიკებო, ეგეთი უმსგავსი და უსინდისო ლაჩრობა, თითქოს თქვენ ანგელოსები ხართ. და არაფერი იცით, ეხლა კი სხედხართ და უცქერით, თუ როგორ აგებენ პასუხს ისინი, ვინც თქვენ მოგენდოთ.

პორუჩიკი ხაჩატუროვი.
(„ბორბა")

ერობის გარშემო

ამ წერილში მე არ შევუდგები ერობის მნიშვნელობის და მის შემოღების საჭიროების განხილვას. ვიტყვი მხოლოდ იმას, რომ ჩვენ ხალხს ამ ბოლო დროს ერთობ გულ-გრილობა ეტყობა ყოველგვარ საქმეში. არ არის წინანდელი ენტუზიაზმი, აღფრთოვანება, რომლითაც ქებული იყო ხოლმე ჩვენი ქართველობა.

განსაკუთრებით გულ-გრილობას იჩენს ის ერობის საქმეში. ჯერ კიდევ მესამოცე წლებში ჩვენი მოწინავე რამდენიმე თაობა მოითხოვდა ერობის ორგანიზაციის შემოღებას. მაგრამ ბიუროკრატიული რუსეთი აგრე ადვილად როდი აკმაყოფილებდა ხალხის მინიმალურ მოთხოვნილებას, მით უმეტეს ჩვენს მოთხოვნილებებს, მიუხედავად იმისა, რომ იქ (რუსეთის გუბერნიებში) უკვე სარგებლობენ საერობო თვითმართველობით.

მას შემდეგ განვლო დიდ ხანმა, შეიცვალა მდგომარეობა და, მთავრობამაც დაინახა ერობის შემოღების საჭიროება; სწორედ ამ ორი წლის წინად მან განიზრახა შემუშავება ერობის კანონპროექტისა. მაგრამ განზრახვა განზრახვად დარჩა, ვინაიდან მას წამოეწია რუსეთის დიდი რევოლიუცია, რომელმაც ძირიან ფესვიანად შესცვალა ყოველგვარი ძველი კანონმდებლობა. გაჩნდა ამიერკავკასიის კომისარიატი: მან გამოსცა დეკრეტი, რომ ერობა შემოღებულიყო საყოველთაოდ ერთი თვის განმავლობაში. მარტის შუა რიცხვებში მთავრობამ კვლავ გამოსცა განკარგულება, რომ შემუშავებულიყო ტეხნიკური მხარეები ერობისა.

ნოე ჟორდანიამ თავის პირველ სიტყვაში მთავრობის მიმართ გამოსთქვა აზრი ერობის დაჩქარებით შემოღების აუცილებელ საჭიროებას. შინაგან საქმეთა მინისტრს დაევალა დაჩქარებით საჭირო ზომების მიღება ერობის შემოსაღებად.

მაშასადამე, როგორც ვხედავთ, მთავრობა მონდომებული ყოფილა რომ ერობა გაატაროს ჩვენში. მაშ რა არის მიზეზი, რომ ამდენხანს ვერ ვეღირსეთ ერობას? მიზეზი ისევ ჩვენში უნდა ვეძიოთ, ბრალი ისევ ჩვენ (ხალხს) გვედევს.

როგორც გაზეთებიდან გაგებული ექნება მკითხველს, ტფილისის მაზრის აღმასრულებელ კომიტეტს დაევალა მაზრაში ერობის შემოღება. შესდგა ერობის შემომღები კომისია, რომელმაც დაიწყო მხნე და ენერგიული მუშაობა ტეხნიკური მხარეების შესამუშავებლად.

საქმე იქამდის მივიდა, რომ კიდეც დაინიშნა არჩევნების დღე. ქალაქთან მდებარე ოლქში 2 ივნისს. მაგრამ აქ, როგორც ჩვენში ხშირად ხდება ხოლმე პარტიულ თუ ჯგუფურ უთანხმოებამ იჩინა თავი და არჩევნები გადაიდო. ხელმეორედ დაინიშნა არჩევნები 7 ივლისს, მაგრამ ეხლა არა მარტო ქალაქთან მდებარე ოლქში, არამედ სართიჭალისა და ყარაიაზის ოლქებშიაც.

კომისია მოუწოდებდა თითქმის ყველა ადგილობრივ გაზეთებში დაინტერესებულ პარტიებსა და ჯგუფებს მიეღოთ არჩევნებში მონაწილეობა და წარმოედგინათ თავიანთი კანდიდატთა სიები.

მაგრამ ვადა კიდეც გავიდა და ხმოსანთა სიები ნაკლებად შემოვიდა კომისიაში. წარმოადგინეს მხოლოდ ერთი სოციალ-დემოკრატიული (მენშევიკთა) სია სართიჭალის რაიონისთვის ორი, ერთი სოც.-დემოკრატიული და ერთიც უპარტიო. ქალაქთან მდებარე ოლქისთვის და ყარაიაზისთვის კი არც ერთი. ამის შესახებ კომისიამ მსჯელობა იქონია და გადასწყვიტა კვლავ გადასდოს არჩევნები სართიჭალის და ყარაიაზის ოლქებში. ქალაქთან მდებარე ოლქში კი, ვინაიდან ორი სია იყო წარმოდგენილი, დარჩა ისევ ივლისის 7 სართიჭალაში მოხდება არჩევნები ივლისის 14 ყარაიაზში კი ივლ. 19 ამ დროისათვის მაინც საჭიროა ჯეროვანი მომზადებით შეხვდეს საზოგადოება არჩევნებს, თავის დროზე, ე. ი. 10 დღით წინ არჩევნებამდის წარმოადგინონ დაინტერესებულ პარტიებმა და ჯგუფებმა კანდიდატთა სიები, მოამზადონ ხალხი ამ დღეებისათვის, აუხსნან მოკლედ ერობის მნიშვნელობა და საჭიროება და ეცადონ, რომ ერობის თვითმართველობაში იქმნეს არჩეული ხმოსნები მთელი ხალხისაგან და არა თითო-ოროლა პარტია, ან ჯგუფისაგან. ერობა არსდება სოფლის გლეხის ინტერესების დასაცავად, მაშასადამე მან უნდა იცოდეს ვის ირჩევს და ვინ იქნება შემდეგი მისი კანონმდებელი.

თუ არ ჩვენი საქმისადმი გულ გრილად მოპყრობა და ამის გამო რამდენჯერმე გადადება არჩევნებისა, ამ ჟამად შესაძლებელი იქნებოდა მთელი მაზრის საერობო ხმოსნების სხდომის მოხდენა.

ერობის თვითმართველობა, დარწმუნებული უნდა ვიყოთ რამოდენიმედ მაინც დაადებს მალამოს ხალხის იარებს, ჩააქრობს იმ საერთო ანარქიას და უწესოებას, რომლის მოწამე დღეს ჩვენა ვართ.

სტუდენტი ქალი.

ძმებო და ამხანაგებო თუშ-ფშავ-ხევსურნო!

დუშეთის მაზრაში ისეთ საზიზღარ საქმეებს უჩანს პირი, რომ სამშობლოს თავისუფლების მოტრფიალეს გულგრილად არ შეუძლიან უცქიროს, ან და მოისმინოს. დუშეთის მაზრის ამბები უეჭველად ნაყოფი უნდა იყოს ქართველი ერის და საქართველოს დაუძინებელ [illegible] ენის ტრიალისა. [illegible] დუშეთის მაზრის ხალხთან, რომლებსაც თავიანთი „მე" დაუკარგავსთ, ძველად დინჯი და [illegible] მთიულეთი აჰყოლია ვიგინდარებს და მთლად ქართველი ერის სიცოცხლის მოსპობის მოტრფიალე გაიძვერების მეთაურობით გატიტვლებულა. დიახ, ძველად საქართველოს სამშობლოს ერთგულნი შვილნი, რომლებიც თავიანთ სიცოცხლეს არ ზოგავდნენ სამშობლოს თავისუფლების შენარჩუნებისათვის, დღეს გზას უხსნიან ისევ მტრებს და უნდათ, რომ სამუდამოთ შავი ძაძით შემოსონ იგი. ისტორია გადმოგვცემს: მთიულეთი აჯანყდა, იგი არ უშვებს საქართველოში არავის, ამბობს—საქართველო თავისუფალი დამოუკიდებელი უნდა იყოს, იგი დედინაცვალს არ თხოულობსო, დღეს სულ სხვას მოქმედობს იგი მთიულეთი, ლამის არის თავიანთი მამა-პაპათ სახელი შებღალონ და მომავალ ისტორიაში მოღალატის სახელი დაიმსახურონ. დიდი დაფიქრება არ სჭირიათ, რომ გაითვალისწინონ თავიანთი წარსული და გონს მოვიდნენ. სჯობს ახლავე, სანამ კიდევ შეიძლება საქმის გამოსწორება, [illegible] გადაგდებული დამღუპველი [illegible] და გაითვალისწინონ [illegible] თავიანთ მამა-პაპათა, რომელთაც საუკეთესო სტრიქონები დაუტოვეს მათ საქართველოს ისტორიაში და რომელნიც თავიანთ საქმეს დაფიქრებით და ფრთხილად აწარმოებდნენ და [illegible] თავიანთ დაუძინებელ მტრებს, ვიგინდარებს არ ასცდებოდნენ. ჩვენ კი, ტფილისში მყოფნი, [illegible] შვილნი თუშ-ფშავ ხევსურეთისა, რომელთაც უკეთ ვიცით, როგორია [illegible] საქართველოსი, რომელნიც ყოველივე საქმეებს უფრო ახლოს ვუყურებთ, მივმართავთ [illegible] ფშავ-ხევსურეთს და [illegible], რომ მთელის თავის არსებობით [illegible] დაუჭირონ მას, ე. ი. აწინდელ მთავრობას. [illegible] მთავრობა მთელი თავისი სიცოცხლე ხალხის და სამშობლოს საკეთილდღეოდ იღწვოდა და ნურავის ეჭვი ნუ შეეპარება, რომ მან ხალხს და სამშობლოს უღალატოს. თქვენ კი, დუშეთის მაზრის-მთიულეთო, ნუ აჰყოლიხართ თქვენს მტრებს გონს მოდით, ქედი მოიხარეთ სამშობლოს წინაშე და მკაცრი სასჯელით განდევნეთ თქვენს წრეში ღვარძლიანი და გადაგვარებული ენის მტრიალებელნი. ახლავე სჯობს საქმეს ეშველოს და შთამომავლობის სალანძღავად კი არ გახდეთ.

თუში, ფშაველი და ხევსური.

კახეთში

სამხედრო მთავრობის ბრძანებით რამდენიმე ჯარისკაცის თანხლებით სიღნაღისაკენ გავემგზავრე, რომ იქაურ მობილიზაციაში მიმეღო მონაწილეობა და მიღებული ახალგაზრდა ჯარისკაცები თანახმად მთავრობის დადგენილებისა—ტფილისში მეორე დივიზიისათვის გამომეგზავნა. გზაში აურებელი ხალხი აგვემგზავრა საგარეჯოსა და აგარაკ თელავისაკენ მიმავალი. ს. მანავში ჩვენი მატარებლიდან სოფლელებმა ორი მიცვალებული გადმოასვენეს, რომლებიც მწყემსობის დროს მძარცველ თათართა მსხვერპლი გამხდარიყვნენ, და სოფლისკენ წაასვენეს. ბადიაურის სადგურზედ, თელავიდან დაბრუნებულმა მატარებელმა მელაანიდან ცუდი ამბავი მოგვიტანა სიღნაღის გზაზე ყაჩაღები გამვლელ გამომვლელთ სძარცვავენო! იქვე იყვნენ მომავალი მგზავრები ტან ფეხიანად გაძარცულები. მგზავრები შეფიქრიანდნენ. ზოგს მატარებელშიაც კი ეშინოდა ვაი თუ აქაც დაგვეცენო. მელაანის სადგურიდან ეტლები დავიქირავეთ. აქ მეტი არ იქნება აღვნიშნო მეეტლეების მეტის მეტი თავგასულობა. თუ თვალში არ მოეწონე მეეტლეს ე. ი. არ დაარწმუნებ შენის წაყვანით თვის უსაზღვრო მადას დაიკმაყოფილებს, ფეხსაც არ გადადგამს;

„ზანიატი" ვერო გაიძახის, თუნდაც თავისუფალი იყოს.

მელაანიდან ყველა მეიტლე წინ გაუშვეს და მე შეიარაღებულ ჯარისკაცებით უკანა იტლებით ნელა გავყევი. თუ ნაძირალები წინაურ მგზავრებს შეაჩერებდენ და რამეს გაუბედავდნენ, ჩვენ წამოწეულებს უკვეს საშვალება მოგვეცემოდა სათანადო პასუხი გაგვეცა უპასუხისმგებლო ვაჟბატონებისათვის. პატარა ქედი გადავიარეთ და მივაღწიეთ იმ ადგილს, სადაც ძარცვა მომხდარიყო. ტყე ახლოს არსად იყო, მხოლოდ გზის პირას მაღალ დალეწილ პურს ტყობოდა იქ უნდა ყოფილიყო ყაჩაღთა თავშესაფარი.

მთელი გზა თადარიგიანად გავიარეთ. მათ სადევრათ ცხენოსანი მილიციონერებიც კი შეგვხვდენ, მაგრამ გვიანლა იყო; ნაძირალები ადარსად სჩანდენ.

ასეთ სიმშილობის დროს, როცა ყოველი მხრიდან სცდილობენ კარები ამოგვიკეტონ, დაამშიონ, ანარქიის ცეცხლით დასწვან და დაახშონ საქართველოს ნორჩი რესპუბლიკა. პირდაპირ მანუგეშებელ სურათს წარმოადგენს კახეთის მიდამოები. როგორც მცხოვრებლები გაიძახიან: „ასეთი მშვენიერი მოსავლები არავის ახსოვსო... წინად ვზარმაცობდით, ვენახების მეტს თითქმის არაფერს ვმუშაობდით, რადგან პური მზამზარეულად იაფად მოგვდიოდა რუსეთიდანო, ამ წლის სიმშილობამ კი გამოგვაფხიზლა და შეხე ალაზნის ჭალას მინდვრებიც კი გადავხანითო"! შეფერებული, თითქმის მზა დამწიფებული პურები ძალაუნებურად იქცევს თქვენს ყურადღებას. ზოგან უკვე მკაც დაუწყიათ. ქერის კალოობა საცაა მორჩება. თივების ძნებით სავსეა სათივეები. გაგიკვირდება ზანტი კახელობა ასე რამ გამოაფხიზლა. ბავშვსაც ვერ ნახავ სახლში. ქალი და კაცი ყველა ყანებსა და ვენახებში არიან სამუშაოთ მოდებული. მიუხედავად ასეთი მდიდარი, ნაყოფიერი წელიწადისა ვერც ერთ გლეხს ვერ შეჰნიშნე პირნახულის გაიაფებაზედ სიტყვა დაეძრას. მცხოვრებლებში მთავრობის მიმართ ცოტა უკმაყოფილება ემჩნევათ. მოგიყვებიან: „ესა და ეს კომიტეტი ასეთიაო!" კერძო მთავრობის პირებსაც კომიტეტს ეძახიან. ყველას რიგიანი ძალა, წესიერება სწყურია და მთავრობის სისუსტე არ მოსწონთ. კარდანახში გლეხებმა მითხრეს: „არც ჯარში წასვლას შეუშინდებით და არც არავითარ გადასახადებს, მხოლოდ წესიერება, რიგიანობა იყოსო". საერთოდ შეიძლება გაბედულად ითქვას სიღნაღის მაზრაში შედარებით უფრო სრული სიწყნარეა ვინემ სხვაგან.

ადგილობრივ მთავრობას ჩვენი ჩასვლა სასიამოთ დაურჩა. „წინათ მობილიზაციას ვახლენდით, ხალხი დროშებით მოდიოდა, მაგრამ არ ვიცოდით საით გაგვეგზავნა და უკანვე ბრუნდებოდენო; რადგან ტფილისისაკენ წაიყვანთ, მაგას რა აჯობინებს, ნეტავ იმერეთისაკენაც გაგზავნილეთ საშსახურისათვის უკეთესი იქნებაო", გვითხრეს. ლაპარაკის შემდეგ გამოირკვა, რომ მათ უმაღლეს მთავრობისაგან არავითარი ცნობა არ ჰქონიათ! „ჩვენ მხოლოდ გაზეთებში ამოვიკითხეთ მოწერილობა კი არასფერი არ მოგვსვლიაო". შეეკითხენ საჩქაროთ საგუბერნიო კომისარს. მეც საკუთარ პოლკის უფროსს შემდეგი დეპეშა მივეცი: „მობილიზაცია არ არის. კომისარს ცნობა არა აქვს, გააკეთეთ შეკითხვა. ველოდები თქვენს განკარგულებასო". საგუბერნიო კომისრისაგან პასუხი ექვსი დღის შემდეგ მიიღეს, რომ მობილიზაცია მოეხდინათ. გადასწყვიტეს მობილიზაცია ივლისის 5-ს დაეწყოთ და ოცში გაეთავებინათ, რადგან მინდვრებში გაბნეული ხალხისათვის საშვალება მიეცათ დრო ზედ გამოცხადებულიყვნენ. ჩემი დეპეშის საპასუხოთ ზემორე გადაწყვეტილების მეორე დღეს ივნისის 27-ს პოლკის უფროსისაგან დეპეშა მივიღე საჩქაროთ, წაყვანილ ჯარისკაცებიანათ ტფილისს დავბრუნებულიყავ. ჩემმა წამოსვლამ ეჭვი დაბადა: ნამდვილათ უმაღლესმა მთავრობამ, სხვა და სხვა მიზეზების გამო, შეაჩერა მობილიზაციაო და მათაც გზა არ მისცეს თვის გადაწყვეტილებას. ცხადია ორ უწყებათა შეუთანხმებელ მუშაობას უნდა მიეწეროს ასეთი გაუგებრობა.

ოილა.

ომში დაზარალებულთა ოჯახების გაჭირვება

„საწყალი კაცისთვის არც გათენებულა და არც გათენდებაო!" უთქვამს ხალხს და, სამწუხაროდ, მართალიც არის: ვის გინდა ჩვენში, რომ მშრომელი ხალხის დამხმარეთ არ მოეჩქონდეს თავი, ვინ გინდა, რომ სოციალისტი, რევოლიუციონერი და დემოკრატი არ იყვეს, ვინ გინდა არ იძახოდეს „რევოლიუცია", „ახალი თაობა", „სოციალიზმი", მაგრამ ხალხს მაინც არ ეშველა! ხომ საერთო გაჭირვება, სიძვირე და ვიწროობაა, ხომ შიმშილ სიტიტვლე ჩვეულებრივ მოვლენად გადაიქცა ყველასათვის, მაგრამ ომში დაზარალებულთა ზოგიერთი ოჯახის მდგომარეობა პირდაპირ აუწერელია! ოთხი წლის მსოფლიო ომმა მრავალი სიცოცხლე იმსხვერპლა, მრავალი დაქვრივ-დაობლდა ჩვენს განაწამებ სამშობლოში, მრავალი უგზოუკვლოდ დაიკარგა, ან ტყვედ ჩავარდნილი უცხოეთში იტანჯება, და იმათი ცოლშვილი, ან დედ-მამა, და ძმები აქ სიმშილით კვდებიან. იმათი მიმხედი არავინ არის!

ძველად სიმტკიცეური დახმარება ეძლეოდათ ომში წასულთა ოჯახებს, დღეს საერთო არევ-დარევის გამო, ესეც ველარ ხერხდება. არ არსებობს ისეთი დაწესებულება, ისეთი ფონდი თვალსაჩინოდ, სადაც მიმართოს დაზარალებულის ოჯახმა და დახმარება მიიღოს. მრავალი საბჭო, კომიტეტი და ორგანიზაცია, ყველა იშორებს გაჭირვებულს თავიდან და უთითებს სხვაზე რომელსაც აგრეთვე არაფრით, დახმარება არ შეუძლიან და ეს იმ დროს, როცა ბლვიერ აშვებული მედიატორები უზომოდ მდიდრდებიან, იმ დროს როცა მრავალი მოსამსახურე მრავალკეცად ჯილდოს იღებს, ეს „მობილიზაციის ფულები"—, ეს „ბინის"—, ეს „შეშის", ეს „სამსახურიდან გასვლისა", ეს „სიძვირისა" და ათასი სხვა, რომელიც მოხერხებულ ჭკუას გამოუგონია ერის ერთი ნაწილის ფუფუნებაში სამყოფებლად და საბედნიეროთ, იმ დროს როცა უდიდესი ნიწილი ამ ერისა ულუკმა-პუროობით სულს ლაფავს.

ვისაც ხალხთან ჰქონია საქმე! რამდენი სიმშილ-სიცივით ავად გამხდარა და მწარე წუთებს განიცდის, რამდენი ბავშვი, რომლის მამაც მოუკლავთ, დაკარგულა, ან ტყვედ არის, საცოდავად შეჰყურებს გამვლელ-გამომვლელს და მოწყალებას ემუდარება? ეს გამოუთქმელი უზრდელობაა ჩვენი საზოგადოებისა და მთავრობისა იმათ მიმართ, ვინც ყველას ბედნიერებას და მშვიდობიანობას შესწირეს თავისი პირადი, ერთად ერთი დაუფასებელი განძი—თავის სიცოცხლე. ამის შემხედვარე ჯარში გასაწვევი პირები გაურბიან თვითონაც სამსახურს, იმალებიან, სჩადიან დანაშაულს სამშობლოს წინაშე, რადგანაც არ აქვსთ იმედი, რომ იმათი ცოლშვილი სიმშილით არ ამოწყდება. დახმარება ეჭირვება დაზარალებულთა ოჯახებს არა მარტო პურით და ფულით, კაცითაც, ყანების დამუშავებით, უკანასკნელ მობილიზაციის დროს ზემო-იმერეთში, ოსმალებთან ზავის შეკვრის წინ, გაწვეულები ულტიმატუმს აყენებდნენ, თუ დახმარება მიეცემა ჩვენ ოჯახებს, წავალთ, მტერს თავს შევაკლავთ, თუ არა და სახლში გვირჩევნიან მოვკვდეთო! მართალია, მრავალმა ჯარისკაცმა სამარცხვინოდ მიატოვა სამსახური ჯარში და დახმარება მათ ოჯახებს ადარ ეკუთვნისთ, რადგანაც მუშა ხელი ასე თუ ისე დაუბრუნდათ, მაგრამ ამით არ უნდა დაისაჯონ ის ოჯახები, რომელთა მრჩენლები დაიღუპნენ, დაიკარგნენ ან ტყვედ მოექცნენ. ამისთვის, საჭიროა მოხდეს ხელახალი აღწერა ასეთ ოჯახებისა სანდო და დახლოვებული პირების მიერ, რომ არავინ დახმარების ღირსი არ დარჩეს უყურადღებოდ და არც დაშვებულ იქნეს სიების შედგენის დროს ისეთი ბოროტმოქმედება, რომლის მიზეზითაც დახმარებას ხშირად ღებულობენ ისინი, ვისაც არ ეკუთვნის.

ის დახმარება, რომელიც წინად მოუდიოდათ ომში წასულთა ოჯახებს აგერ ნახევარ წელიწადზე მეტია არ ძლეულიათ და ეს იმ დროს, როცა ჯამაგირებს ისინიც არ იკლებენ, ვინც ბლომად ღებულობს. საჭიროა ამას ყურადღება მიექცეს, საჭიროა დაარსდეს სპეციალური ფონდი ამ საქმისათვის, საჭიროა საქართველოს რესპუბლიკაში შესდგეს ომში დაზარალებულთა გაჭირვებულ ოჯახების დამხმარე საზოგადოება, რომ უპატრონოდ მიტოვებულ ხალხს ოდნავად მაინც მოეწმინდოს თვალებიდან ტანჯვის ცრემლი!

ს. აბულაძე.

ეკონომისტ-კომერსანტთა საზოგადოება

ახლო მომავალში ტფილისში განზრახულია დაარსება ფრიად საყურადღებო მეცნიერული საზოგადოებისა. ეს საზოგადოება იარსებებს დაახლოვებით შემდეგის სახელწოდებით: „ეკონომისტ-კომმერსანტთა სამეცნიერო საზოგადოება". მას მიზნად ესახება ეკონომიურ კომმერციული ცოდნის გავრცელება ქართველებში, შესწავლა გამოკვლევა და გაშუქება ჩვენი ქვეყნის ეკონომიურ ფინანსიური პოლიტიკისა. ივნისის 27 კიდევაც მოხდა საინიციატივო ჯგუფის პირველი კრება, რომელმაც განიხილა საზოგადოების მიზანი და მთავარი დებულებანი წესდების პროექტისა. შემდეგ კრებამ ამოირჩია საორგანიზაციო ბიურო შემდეგ პირთაგან: ი. წერეთელი, ვ. ჟორდანია, პ. ცინცაძე, ო. გორგაძე და მ. ბარბაქაძე. ამავე ბიუროს დაევალა შესწორება-შემუშავება საზოგადოების წესდებისა. როგორც ზევით აღნიშნულ მიზანიდან სჩანს ამ საზოგადოებას ძლიერ დიდი სარგებლობა შეუძლია მოუტანოს ჩვენს ეკონომიურად ჩამორჩენილ ქვეყანას. იმედია საზოგადოება ყოლოს აუღებს დღევანდელ ჩვენს ცხოვრებას და სერიოზულად მოჰკიდებს საქმეს ხელს, და თავისი მოღვაწეობით გაუკაფავს გზას საქართველოს ეკონომიურ აღორძინებას. ასეთი საზოგადოება კარგა ხანია იყო საჭირო, რათა მას ცხლა შეძლებოდა სათანადო როლი ეთამაშა (ჩვენი ეკონომიურ-ფინანსიური ინტერესების მეცნიერულად გაშუქებით) ჩვენ ხელში კერძულებებში მეზობლებთან და სხვა სახელმწიფოებთან. მაგრამ იტყვიან ხოლმე: ისევ გვიან ვიდრე არასოდესო. ეხლა მაინც ყველა ჩვენგანს დიდი მუშაობა მართებს რათა ჩვენი სახელმწიფოებრიობა მტკიცე ნიადაგზე დადგეს და ჩვენი აწეწილ-დაწეწილი ეკონომიურ-ფინანსიური ცხოვრება ნორმალურ კალაპოტში იქნეს ჩაყენებული. ამიტომ ამ ფრიად მნიშვნელოვან საზოგადოებას ყველა საქართველოს ეკონომიურ-პოლიტიკური აღორძინების მოსურნემ სათანადო ყურადღება უნდა მიაქციოს და დახმარება გაუწიოს თავისი შრომით და საზოგადოთ ყოველივე ძალღონით.

პ. ც.

მოწოდება

ამხანაგებო! ტფილისის სოც.-ფედ. სარევ. პარტიის მუშათა კავშირმა გადასწყვიტა გამოსცეს მუშური გაზეთი, რომელიც ფართო მასაში შეიტანს ჩვენს ხმას და შემოიკრებს მათ ჩვენი დროშის გარშემო. ჩვენ ვიცით რომ მუშათა გაზეთის არსებობა ყოველთვის საჭიროა, მაგრამ ეს საჭიროება დღეს უფრო სჩანს, როცა სოციალ სისწრაფით იცვლება რევოლიუციის მიმდინარეობა და მის აჩქარებულ მსვლელობაში იჭედება დამოუკიდებელ საქართველოს მტკიცე მომავალი. ამხანაგო მუშებო და „გლეხებო"! მოგვაწოდეთ წერილები თქვენი ცხოვრების შესახებ, გვაცნობეთ თქვენი ყოველგვარი საჭიროებანი, გაგვაგებინეთ დაწვრილებით, თუ რას ფიქრობთ. პროვინციებში მცხოვრებნო და ჩვენ პარტიულ ორგანიზაციათა წარმომადგენლებო! გამოგვზავნეთ ცნობები ჩვენი პარტიული მუშაობის შესახებ, რომ უფრო ცხოველი კავშირი გაიბას ჩვენ, ქალაქის მუშებსა და სოფლის მუშათა შორის. ძალა მჭიდრო შეკავშირებაშია; მაშ გაუმარჯოს ამ ჩვენს მტკიცე კავშირს საქართველოს და მთელი შრომელი ხალხის საკეთილდღეოდ. ამხანაგებო, მუშებო და გლეხებო! ეს მუშური გაზეთი სხოლოდ ჩვენს ძალებს დაეყრდნობა. მაშ ხალისიანად მოიტანეთ თქვენი წვლილი, რომ შევქმნათ მუშური გაზეთი, ჩვენი სულის მესაიდუმლე და მეგობარი.

ყოველგვარი წერილები, საგაზეთო მასალები და შემოწირულებანი გამოგზავნეთ შემდეგი მისამართით: ტფილისი. ლორის-მელიქოვის ქუჩა, № 1. ძველი სემინარიის შენობა. გაზეთ „სოციალის-ფედერალისტის" რედაქცია.

ტფილ. მუშათა კავშირის გამგეობა.

ეროვნული ფონდი.

გიორგი ჩუხრუკიძისაგან ვერცხლის საფული, 6 მან. და 60 კაპ. ვერცხლის ფული 1 ვერცხლის გატეხილი ვაზა 1 ვერცხლის პატარა ფული 2 ცალი ოსმალოს ფული 1 მან. და 2 კ. სპილენძის ფული.

—

დ. ახვლედიანისაგან 5 თითო მანეთიანი ვერცხლისა 4 ვერცხლის ფული ოსმალური 88 კაპ. სპილენძის ფული 1 ვერცხლის ძეწკვი 2 შამპანიური ვერცხლის ჭიქები 2 ბრინჯაოს ჭიქის ძირები 1 სპილენძის ქვაბი.

—

გ. ედიშერაშვილისაგან 1 ვერცხლის მედალი.

წერილი რედაქციის მიმართ.

ბ. რედაქტორო!

ადგილობრივ პრესაში დაბეჭდილი იყო შენიშვნა, ვითომ „ტფილისის კონსერვატორიაში მოურიდებლად იტაცებენ კონსერვატორიის ქონებას: ინსტრუმენტებს, ავეჯეულებას და სხვა და ერთი პიანინოც კი დაკარგულაო". რადგანაც კონსერვატორიის მთელი ინვენტარი, როგორც კონსერვატორიის ინსპექტორს მე მაბარია, ამისათვის მოვალე ვარ ვაცნობო საზოგადოებას და ვისაც ჯერ არს, რომ მთელი ის შენიშვნა უსაფუძვლოა და მოგონილი. „პიანინო" რომელიც თავის დღეში კონსერვატორიას არა ჰქონია თავის თავად ცხადია, რომ მისი დაკარგვაც შეუძლებელი იყო, დანარჩენი ქონება; ინსტრუმენტები ნოტები და სხვა ავეჯეულება მთლიანად ხელუხლებელია და არასფერი არ არის დაკარგული. ვსთხოვ სხვა გაზეთებსაც გადაბეჭდონ ეს ჩემი ცნობა.

კონსერვატორიის ინსპექტორი

ზაქ. ფალიაშვილი.

—

სოფ. შილდაში (თელავის მაზრა), მაისის 20 გამართული იყო სეირნობა ქ. შ. წ. კ. გ. საზოგ. სკოლის სასარგებლოდ. საზოგადოება ამ სოფლისა და ახლო მახლო სოფლებისა ამ სეირნობას შეხვდა თანაგრძნობით და ხელი შეუწყო დახმარებით, როგორც ნივთიერად ისე ფულით, რისთვისაც ვუძღვნი მათ გულითად მადლობას.

—

მოქალაქე რედაქტორო! გთხოვთ თქვენ პატივცემულ გაზეთის საშუალებით მადლობა გამოვუცხადო იმ პირთ. რომელთაც ისურვეს და შემოსწირეს ქ. შ. წ. კ. გამ. საზოგ. სოფ. შილდის ჩემდამი რწმუნებულ სკოლის სასარგებლოდ.

შემომწირველთა სია: ნიკო მირიანაშვილისაგან 300 მან., გიორგი მიჩილაშვილისაგან 100 მან., სოლო მირიანაშვილისაგან 60 მ., სოსო გურგენიძესაგან 40 მ., საქულა აროუთინოვისაგან 30 მ., დათიკო მარქაროვისაგან 25 მან., ვასო პატარაშვილისაგან 20 მან., დიმიტრი ლომიძესაგან 20 მან. გიორგი ასათიანისაგან 15 მ., კიკუშა როსტომაშვილისაგან 10 მან., ვარო ტერ-ოსეპოვისაგან 10 მან., გოგი კალანდაძესაგან 10 მ.ნ., პაჭუ ჟორდანიასაგან 10 მან., ლადო კეველიშვილისაგან 10 მ., ხონელა სუქიასოვისაგან 10 მ., მიხაკო მირიანაშვილისაგან 5 მან., ეგნატე მიქელაძესაგან 5 მან., არჩილ მირიანაშვილისაგან 5 მან., სოსო სეფაშვილისაგან 5 მან., მიხაკო მეტრეველისაგან 5 მ., პეტრე კახიძესაგან 3 მ., დათა არისთოვისაგან 3 მ., სიკო მაღრაძესაგან 3 მ., მელქი ჭავჭავაძესაგან 3 მ., ალექსანდრე მოხიაშვილისაგან 3 მ., წყალობა არუთინოვისაგან 3 მან., ვარო ბარძიმოვისაგან 2 მან., ვანო რცხილაძესაგან 1 მ. 50 კ., გიორგი ნაიბოვისაგან 1 მ., შალომ მანაშეროვისაგან 1 მან.

მასწ. დარიკო ქურციკიძე.

—

გამომცემელი

[illegible]

პასუხისმგებელი რედაქტორი [illegible]

კბილის ექიმის
ვ. [illegible]. ჭიჭინაძის
კაბინეტი
ავადმყოფებს ღებულობენ კბილის ექიმები: ვ. ი. ჭიჭინაძე, ვ. დ. მირიაშვილი და ს. ი. ჩარკვიანი 9—2 და 5—7 სად.
მიხეილის პროსპ. 78. 591

ექიმი
დ. შარაშანიძე
იღებს ყოველ დღე შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფებს დილით 11—2 ს., საღამოთი 5—8 საათამდე. [illegible] ქუჩა, № 7. 2180

ექიმი
დ. ი. ჯაფარიძე
შინაგანის, ყურის, ყელის და ცხვირის სნეულებანი. ავადმყოფებს მიიღებს დილით 11—1 ს. საღამოს 5—7 ს. მასის ქუჩა № 7. ტელეფ. 17—49. 1158

მედიცინის დოქტორი
მიუნხენის უნივერსიტეტისა
ნ. ლ. ტურიაშვილი
იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე 12—2 შუადღ. და 4—5 საღ.
შინაგანი, ბავშვებისა, საბებიო და საშვილოსნოს სნეულებანი.
ნიკოლოზის ქუჩა № 7. სიმხოვიჩის აფთიაქის გვერდით. 624

ექიმი
ს. ზ. მირზოევი
[illegible] იღებს 4—6 ს., [illegible] № 1, მეორე სართული. 1009

ექიმი
გ. მ. [illegible]
იღებს [illegible] ავადმყოფებს [illegible] 5—8 [illegible]
მისამართი: [illegible] ქ. № 67, [illegible] 5—11. 1080

ექიმი
კ. ტყეშელაშვილი
ღებულობს ავადმყოფებს ვენერიულ, საშარდე და სასქესო მილის სნეულებანი, სიფილისი (606 და 914 შეხაპუნება). საღამოობით $5^1/_2$—7 საათ. ყოველ დღე გარდა კვირისა. კერძო სამკურნალო მიხაილოვის პროსპექტი № 167. 200

ექიმი
შ. ა. მიქელაძე
მიიღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ ყოველ-დღე საღამოს 6—7 საათამდე, მიხეილის პროსპექტი № 117.

ექიმი
პავლე არდაზიანი
დაბრუნდა. იღებს ბავშვთა და შინაგან ავადმყოფთ; დილის 8—9 ს. და საღ. 4—6 ს. [illegible] ქ. 12, 9 [illegible]. 1002

მარტის 20 გაიხსნა
ახალი სამკურნალო
ყოველგვარ ავადმყოფთათვის
ექიმ. ე. მ. მძინარიშვილის და ლ. მ. ნაზარეტიანცის
საავადმყოფოში არსებობს კბილის საექიმო კაბინეტი ხელოვნური კბილების ტექნიკურ ლაბორატორიით.
მიხეილის პროსპექტის და კირო[illegible]ნი" ქუჩ. კუთხე № 22 (შესავალი კიროჩნის ქუჩიდან). ტელეფონი 10—87.
ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 9 საათ. ნაშუადღევის 3 ს-დე. ვენერიულ და სიფილისის ავადმყოფების მიღება—საღამოს 5—8-მდის. ქალების და ბავშვების მიღება 4—5 ს. დარიბები უფასოდ მიიღებიან კვირაობით 10—12 ს. 327

კბილის ექიმი
კონსტანტინე არდაზიანი
განაახლა ავადმყოფების მიღება 11—2 საათამდე. მელიქოვის ქუჩა № 11 [illegible]. 1219

თვალის სამკურნალო
მუდმივი საწოლით
ექიმ დონხინისა
რომელიც დიდი ხნის განმავლობაში ასისტენტად იყო ვენასა და პარიზში, თვალის კლინიკებში. თვალით ავადმყოფნი მიიღებიან დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 4—7 ს. მიხეილის პროს. № 141 (აპოლლოს კინო-თეატრის მახლობლად), მძიმე და საოპერაციო ავადმყოფები სრული პანსიონითაც მიიღებიან. 620

ექიმი
დ. ვ. ჯავახიშვილი
იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ, ყოველ დღე, კვირის გარდა საღამოს 5—7 საათამდე. გუნიბის ქუჩ. № 41. ტელეფ. 14—02. 1082

ექიმი
ნ. ი. მახვილაძე
იღებს სპეციალურად მალარიით (ციება) და მისი შედეგებით დასნეულებულთ, სისხლის ნაკლებობით, გულისა, ფილტვისა, ქარებით და სხვ. შინაგან სნეულებით ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 5—7 ს. ელექტრიზაცია და მასსაჟი. მისამართი მ[illegible]ვის ქ. № 11. 426

ექიმი
ვ. მუსხელიშვილი
იღებს ავადმყოფთ დილის 12—2 საათ. [illegible] ქ. № 6.

ექიმი
ი. ი. ბერიშვილი
დაბრუნდა და განაახლა მიღება ვენერიული, საშარდე ორგანოების, სიფილისის (შეშხაპუნება 606—914) და კანის ავადმყოფობისა. დილით 9—12 ს. და საღამოთი 5—8 ს., ქალების მიღება 12—1 ს. კვირაობით მხოლოდ დილით. მიხაილოვის შესახვევი სასტუმრო „ნოეს" პირდაპირ № 8. 450

ექიმ ნავასარდიანის
პირველი კერძო
სამკურნალო
(დაარსებულია 1880 წელს).
ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ
ყოველ დღე (გარდა კვირისა დილით:
„606" და „914" 11—12 ს.
ნ. ა. ნავასარდიანი—11—12 ს. ქირურგიული და ვენერიული (სიფილის. ავადმყ.)
გ. ი. მაშნერი: 9—10 ს. ქალებისა და საშარდისა.
ბ. გ. ავახარიანცი: $9^1/_2$—2 ს. ბავშვთა შინაგანი ავადმყ.
ავეტისიანი—კანისა და ვენერიულ ავადმყოფებს $11^1/_2$ ს.
მ. მ. შენიაშოვიჩი: 10—12 ს. ყურისა, ყელისა და ცხვირის სნეულებანი.
ხ. გ. ავეტისიანი—9—11 ს. საკუთრივ ბავშვთა ავადმყ.
ი. ი. ტერ გრიგორიანცი: 1—3 ს. შინაგანი.
საღამოთი:
ა. ნ. ისაკიანი: 6—7 ს. ქალური ავადმყ. და ქირურგიული.
რჩევა-დარიგება 1 მან. ხელმოკლეთათვის უფასოდ, კონსულტაციები და ოპერაციები მორიგებით.
სამკურნალოს დირექტორი მედიცინის დოქტორი ა. ნავასარდიანი. 1010

სტამბა
„სახალხო საქმე"
იღებს ყოველგვარ სასტამბო საქმეებს: ყოველნაირ გამოცემათა, აფიშების, სადარბაზო ბარათების, კანტორის წიგნების და სხვათა დაბეჭდვას.
საქმე სრულდება სუფთად და თავის დროზე.
კანტორა მოთავსებულია ქუჩის პირად. ბარონის ქუჩა № 14. ტელეფონი 17—96.

სტამბა „სახალხო საქმე" ბარონის ქუჩა, № 14.